

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Roczna analiza wzrostu gospodarczego – rok 2012”

COM(2011) 815 final

(2012/C 143/12)

Sprawozdawca generalny: **David CROUGHAN**

Dnia 23 listopada 2011 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Roczna analiza wzrostu gospodarczego – rok 2012”

COM(2010) 815 final.

Dnia 6 grudnia 2011 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Komitetowi Sterującemu ds. Strategii „Europa 2020”.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 478. sesji plenarnej w dniach 22–23 lutego 2012 r. (posiedzenie z 22 lutego) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył Davida CROUGHANA na sprawozdawcę generalnego oraz stosunkiem głosów 171 do 19 – 21 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

WPROWADZENIE

- i Niniejszy projekt opinii, wydany w związku z wiosennym posiedzeniem Rady Europejskiej, zawiera uwagi dotyczące sporządzonej przez Komisję rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2012 r.
- ii Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r. rozpoczyna europejski semestr 2012 w zakresie zarządzania gospodarczego, który jest jednocześnie pierwszym europejskim semestrem po przyjęciu uzgodnionych umocnionych ram prawnych zarządzania gospodarczego (tzw. „sześciopaka”).
- iii W rocznej analizie wzrostu gospodarczego Komisja określa priorytety UE na najbliższe 12 miesięcy z punktu widzenia polityki gospodarczej i budżetowej oraz reformy mające na celu zwiększenie wzrostu i zatrudnienia zgodnie ze strategią „Europa 2020”. Po zatwierdzeniu na marcowym posiedzeniu Rady Europejskiej priorytety te będą musiały zostać uwzględnione przez państwa członkowskie w krajowych strategiach politycznych i budżetach.
- iv W **części I** niniejszego projektu opinii przedstawione są uwagi dotyczące ogólnych **kwestii związanych z roczną analizą wzrostu gospodarczego**, takich jak nacisk na wzrost, konsolidacja fiskalna i wdrożenie reform uzgodnionych w ramach semestru europejskiego oraz udział zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w procesie rocznej analizy wzrostu gospodarczego.
- v **Część II** gromadzi **konkretne uwagi i zalecenia w sprawie różnych strategii UE**. Odnoszą się one szczegółowo do pięciu priorytetów przedstawionych przez Komisję w rocznej analizie wzrostu gospodarczego: zróżnicowanej konsolidacji fiskalnej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu; przywrócenia normalnych warunków kredytowania gospodarki; działań na rzecz wzrostu gospodarczego i konkurencyjności; walki z bezrobociem i społecznymi skutkami kryzysu oraz modernizacji administracji publicznej. Te uwagi pochodzą z różnych niedawnych opinii EKES-u i służą aktualizacji

stanowiska Komitetu w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego na 2011 r. ⁽¹⁾ przyjętej w marcu 2011 r.

vi Niniejszy projekt opinii został ponadto sporządzony w związku z opinią w sprawie semestru europejskiego 2011, przyjętą przez Komitet w grudniu 2011 r. ⁽²⁾

CZĘŚĆ I

PRZESŁANIE EKES-U NA WIOSENNE POSIEDZENIE RADY EUROPEJSKIEJ

W odróżnieniu od wszystkich ostatnich szczytów, tym razem Unia będzie musiała udowodnić swoją polityczną zdolność do przezwyciężenia kryzysu zadłużeniowego za pomocą ambitnych i wystarczających środków służących odbudowie zaufania. Jednym z tych środków jest dużo większy nacisk na wzrost.

A. WPROWADZENIE

1. Komisja opublikowała roczną analizę wzrostu gospodarczego na 2012 r. w **ponurym kontekście**: Unia doświadcza najgorszego w swojej historii kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego oraz kryzysu zaufania. Konsekwencje tego kryzysu są rozległe: trudności dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, wzrost długoterminowego bezrobocia oraz bezrobocia osób młodych, wzrost liczby ludzi zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem, niepokoje społeczne, ryzyko eskalacji nastrojów nacjonalistycznych i populistycznych.

2. Komitet jest **poważnie zaniepokojony brakiem wdrażania na szczeblu krajowym** zobowiązań uzgodnionych

⁽¹⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całościowej odpowiedzi UE na kryzys”, COM(2011) 11 final, Dz.U. C 132 z 3.5.2011, s. 26–38.

⁽²⁾ Opinia EKES-u w sprawie „Zakończenie pierwszego europejskiego semestru koordynacji polityki gospodarczej: wytyczne dla polityki krajowej na lata 2011–2012”, Dz.U. C 43 z 15.2.2012, s. 8–12.

w procesie europejskiego semestru. Bardziej niż kiedykolwiek UE musi zademonstrować swoją zdolność do skutecznego działania, aby odbudować zaufanie konsumentów i inwestorów, udzielając ambitnej odpowiedzi na obecne wyzwania. Jeżeli **instytucje europejskie i państwa członkowskie nie podejmą zdecydowanych działań i nie wdrożą skutecznych reform**, Europa popadnie w długoterminowy kryzys wzrostu i będzie doświadczała coraz to większych różnic, co zwiększy napięcia w strefie euro.

3. Z uwagi na fakt, że proces europejskiego semestru 2012 rozpoczyna się od bardzo **negatywnych prognoz wzrostu** i poważnego ryzyka recesji, Komitet wyraża ubolewanie, że na **szczyście europejskim w grudniu 2011 r.** nie udało się odbudować zaufania do zarządzania Unią Europejską, które ze szczytu na szczyt stopniowo zmniejszało się na przestrzeni ostatnich osiemnastu miesięcy. Okazana przez uczestników szczytu oczywista niechęć zmierzenia się z głęboko zakorzenionymi problemami, które zostały stwierdzone na podstawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego, poskutkowała dalszym wykonywaniem zaleceń politycznych, które nie budzą zaufania rządów i inwestorów na świecie, a w szczególności zaufania obywateli europejskich.

4. Komitet uważa, że **środki naprawcze** zaproponowane do tej pory w związku z długiem państwowym i związanym z nim kryzysem finansowym **nie są kompletne** i że w związku z tym grożą doprowadzeniem do sytuacji, w której niektóre głęboko zadłużone kraje zostaną odsunięte od rynków na dłużej niż planowano, oraz że istnieją poważne obawy o rozprzestrzenienie się kryzysu na niektóre większe państwa członkowskie. Chaotyczna niewypłacalność Grecji nadal jest możliwa; takie zdarzenie mogłoby mieć poważny negatywny wpływ na inne państwa borykające się z problemem długu państwowego i mogłoby wywołać szereg kolejnych zdarzeń, które miałyby poważne konsekwencje nie tylko dla gospodarki europejskiej, lecz także dla gospodarki światowej. Unia Europejska nie znalazła sposobu na wykorzystanie swojej niezaprzeczalnej siły gospodarczej w celu ochrony państw członkowskich znajdujących się w trudnej sytuacji przed atakami ze strony rynków finansowych; to z kolei doprowadziło do sytuacji, w której rynki światowe poważnie osłabiły system europejski poprzez wykorzystanie jego rozdrobnienia strukturalnego. Problem ten ma zatem charakter na równi polityczny i gospodarczy.

5. Komitet niepokoi fakt, że wynikający z tego wysoki poziom niepewności wywiera **szkodliwy wpływ na gospodarkę realną** Unii pod względem zmniejszenia inwestycji, produkcji i zatrudnienia, gdyż inwestorzy szukają „bezpieczniejszych przystani”, a nawet opracowują plany na wypadek rozpadu strefy euro, który wywołałby ogromne konsekwencje w skali światowej.

6. Doświadczenia z poprzednich kryzysów integracji europejskiej pokazały, że Europa dysponuje zasobami umożliwiającymi jej znalezienie rozwiązań. Komitet zwraca instytucje europejskie i państwa członkowskie do nabrania **odwagi politycznej** i wykształcenia **wizji politycznej** oraz do wsparcia dalszej integracji i ożywienia gospodarczego i inwestycji, co jest obecnie jedynym możliwym rozwiązaniem kryzysu.

7. UE musi odejść od obecnie stosowanego wyjątkowego i fragmentarycznego podejścia do kryzysu i skupić się na **trwałych rozwiązaniach** wyzwań strukturalnych, jakie ujawnił ten kryzys, które zapewnią Europejczykom dobrobyt w perspektywie

długoterminowej. Wymaga to zbudowania niezbędnej zapory w Europie, która chroniłaby przed dalszymi atakami, co dałoby krajom przeżywającym trudności czas na naprawę gospodarki oraz przyjęcie konkretnych dodatkowych środków w celu pobudzenia wzrostu europejskiej gospodarki.

8. Oprócz podjęcia działań niezbędnych dla wiarygodnego zarządzania kryzysem zadłużeniowym w Europie ważne jest również **poszerzenie unii fiskalnej**. Komitet z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie do procesu europejskiego semestru znacznie ściślejszego nadzoru polityki budżetowej państw członkowskich oraz zobowiązań wymaganych od państw członkowskich zgodnie z nowym paktem fiskalnym, choć podkreśla konieczność zbadania społecznych skutków takich działań. Niemniej jednak nowy system europejskiego zarządzania gospodarczego powinien utrzymać niezależność partnerów społecznych i swobodę zawierania przez nich umów zbiorowych.

9. Ponadto Komitet po raz kolejny wyraża pełne poparcie dla nadrzędnej **strategii „Europa 2020”**, która oferuje pozytywną wizję przyszłości oraz spójne ramy przeprowadzenia perspektywicznych reform na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komitet przypomina również o potrzebie osiągnięcia właściwej równowagi pomiędzy gospodarczymi, społecznymi i związanymi z zatrudnieniem aspektami tej strategii.

10. Komitet jest głęboko zaniepokojony **alarmującym osłabieniem metody wspólnotowej** na rzecz podejścia międzyrządowego prowadzonego głównie przez zaledwie kilka państw członkowskich, które przyczyniło się do ograniczenia działań politycznych. Po części, jako że instytucje wspólnotowe odgrywały rolę podrzędną względem podejścia międzyrządowego, które przyjęto w ciągu ostatnich dwóch lat, poważne problemy Unii Europejskiej rozwiązywane były nie z perspektywy Unii, lecz z perspektywy poszczególnych państw członkowskich i zgodnie z ich politycznymi wymogami.

11. Komitet zauważa, że najpóźniej po pięciu latach od wejścia w życie Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej, uzgodnionego przez 25 państw członkowskich 30 stycznia 2012 r., na podstawie oceny doświadczeń z jego wdrażania podjęte zostaną niezbędne kroki w celu **wprowadzenia treści tego traktatu** do dorobku prawnego Unii Europejskiej. Dlatego też Komitet nalega, aby kraje, które postanowiły, iż nie przyłączą się⁽³⁾ do procesu międzyrządowego, który zaowocował przyjęciem traktatu, aby ponownie przemyślały swoje stanowisko w tej sprawie.

12. Komitet popiera ideę **nadania Komisji Europejskiej znaczącej roli**, zachęcając ją przy tym do przedkładania odważnych wniosków, oraz **pełnego zaangażowania Parlamentu Europejskiego** w proces semestru europejskiego w celu zwiększenia jego przejrzystości i legitymizacji.

13. Komitet dziękuje Komisji za opublikowanie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2012 r. pod koniec listopada 2011 r., tj. wcześniej niż wstępnie przewidywano. Jakkolwiek harmonogram pozostaje napięty, umożliwiło to EKES-owi przeprowadzenie dyskusji na jej temat, skonsultowanie się z siecią krajowych rad społeczno-gospodarczych i z podobnymi instytucjami oraz wydanie niniejszej opinii jeszcze przed wyznaczeniem rocznych priorytetów działań na wiosennym posiedzeniu Rady Europejskiej.

⁽³⁾ Zjednoczone Królestwo i Republika Czeska.

B. ODPOWIEDNI NACISK NA WZROST

14. Komitet uważa, że roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r. pod wieloma względami jest lepsza od poprzedniej analizy.

15. Komitet z zadowoleniem przyjmuje ogólny nacisk na wzrost i z satysfakcją zauważa, że roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r. uwzględnia wiele pomysłów przedstawionych w poprzedniej opinii EKES-u w sprawie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2011 r.⁽⁴⁾

16. EKES podkreśla, że **bez wystarczającego tempa wzrostu nie da się przezwyciężyć kryzysu długu państwowego**, zwłaszcza w krajach przeżywających trudności. Nadanie wzrostowi niskiego priorytetu wiązałoby się z wysokim ryzykiem pchnięcia wielu gospodarek Unii w recesję, a niektórych nawet w depresję.

17. W rocznej analizie wzrostu gospodarczego uznano, że **rynki finansowe** oceniają zdolność państw członkowskich obsługi zadłużenia publicznego na podstawie długoterminowych prognoz wzrostu, zdolności do podejmowania dalekosiężnych decyzji dotyczących reform strukturalnych oraz zobowiązania do poprawy konkurencyjności.

18. Komitet zgadza się ze stwierdzeniem przedstawionym w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2012 r., że prognozy wzrostu wszystkich państw członkowskich UE zależą od **stanowczej walki z kryzysem długu państwowego i od wdrożenia rozsądnej polityki gospodarczej** oraz że w środowisku politycznym zbyt dużo czasu i energii poświęca się środkom nadzwyczajnym, a za mało czasu wdrażaniu reform, które z powrotem skierują nasze gospodarki na wyższe poziomy wzrostu.

19. Komitet w pełni zgadza się, że nacisk należy położyć jednocześnie na reformy, które służą osiągnięciu wzrostu w perspektywie krótkoterminowej, oraz na właściwy model wzrostu w perspektywie średnioterminowej.

20. Komitet ponownie podkreśla, że trzy aspekty wzrostu – inteligentny charakter, trwałość i sprzyjanie włączeniu społecznemu – są ze sobą powiązane i nawzajem się wzmacniają. Aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe należy **uwzględnić w takim samym stopniu**.

21. Przywrócenie wzrostu musi być ponadto spójne z innymi celami zapisanymi w Traktacie z Lizbony, w tym z dobrobytem obywateli. Potrzebę reform powinno się postrzegać jako **okazję** do zmiany sposobu życia na bardziej zrównoważony.

22. **Wszystkie** państwa członkowskie powinny położyć nacisk na reformy sprzyjające wzrostowi.

23. **Szczególna sytuacja pięciu państw członkowskich korzystających z programów pomocy finansowej UE/MFW⁽⁵⁾**

23.1 Komitet uważa, że Komisja i Rada powinny nadal zachęcać państwa członkowskie – za pomocą szczegółowych

zaleceń dla poszczególnych krajów – do planowania i wdrażania długoterminowych strategii na rzecz wzrostu. Komitet ubolewa, że w 2011 r. jedyne zalecenie przekazane **pięciu państwom członkowskim korzystającym ze wsparcia finansowego UE – MFW** dotyczyło kontynuowania wdrażania środków określonych w decyzjach, na mocy których udzielono im wsparcia finansowego.

23.2 Komitet jest obecnie **zaniepokojony** decyzją Komisji, że tych pięć państw nie powinno być zobowiązanych do udziału w przygotowaniach **drugiej rundy krajowych programów reform (KPR)** w 2012 r. EKES uznaje fakt, że KPR-y w dużej mierze obejmują ten sam zakres tematyczny, zaś wspomniane kraje przedkładają swoje krajowe cele związane ze strategią „Europa 2020”. Niemniej wyklucza to wymienione państwa z nowego procesu sprawowania rządów zajmującego kluczową pozycję w strategii „Europa 2020”, która została opracowana w celu osiągnięcia niezbędnej konwergencji gospodarczej za pomocą reform i przyjęcia sprawdzonych rozwiązań. W szczególności utrudni to udział obywateli i partnerów społecznych na szczeblu krajowym we wdrażaniu i weryfikowaniu krajowych programów reform. Jest to sprzeczne z konkluzjami Rady Europejskiej z marca 2011 r. dotyczącymi zapewnienia pełnego zaangażowania parlamentów narodowych, partnerów społecznych i innych zainteresowanych stron w tworzenie nowych ram europejskiego semestru.

24. Inwestowanie we wzrost – szczególne wyzwanie w obecnej sytuacji

24.1 Komitet zdaje sobie sprawę, że określenie właściwych środków na rzecz wzrostu może być szczególnym **wyzwaniem**. Obecna trudna sytuacja UE pod względem wzrostu nie wynika z samego kryzysu, lecz także z dodatkowych problemów, które wpływają na wyniki gospodarcze UE, takich jak utrata konkurencyjności, globalizacja, ograniczone zasoby (energii, umiejętności itp.), zmiana klimatu i starzenie się społeczeństwa.

24.2 Osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” będzie wymagało **znaczących inwestycji** np. w ICT, tradycyjną i nową infrastrukturę, badania, rozwój i innowacje, edukację i umiejętności oraz efektywność energetyczną. Inwestowanie w ekologiczną gospodarkę będzie pobudzało innowacje i popyt na nowe produkty, przyczyniając się do zrównoważonego charakteru gospodarki światowej.

24.3 Stanowi to szczególne wyzwanie w czasach oszczędności. Korzyści płynące z tego rodzaju inwestycji podejmowanych na szczeblu krajowym lub europejskim z myślą o inteligentnym i zrównoważonym wzroście sprzyjającym włączeniu społecznemu są jednak istotne i mogą spowodować ważny **efekt dźwigni** sprzyjający dodatkowym inwestycjom w sektorze prywatnym.

24.4 Komitet jest zdania, że Unia musi **zwiększyć inwestycje w projekty**, które promują zmiany strukturalne i mogą pomóc państwom członkowskim w dążeniu do wprowadzenia gospodarek na ścieżkę zrównoważonego wzrostu. Właściwe projekty powinny być zgodne z celami strategii „Europa 2020” – na przykład długoterminowe projekty infrastrukturalne, które są szczególnie istotne dla interesu publicznego i mają potencjał dochodowy.

⁽⁴⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całościowej odpowiedzialności UE na kryzys”, COM(2011) 11 final, Dz.U. C 132 z 3.5.2011, s. 26–38.

⁽⁵⁾ Grecja, Irlandia, Łotwa, Portugalia i Rumunia.

24.5 W tym kontekście Komitet w pełni popiera **inicjatywę w zakresie obligacji projektowych w ramach strategii „Europa 2020”**⁽⁶⁾, mającą na celu finansowanie zakrojonych na szeroką skalę projektów infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu i ICT. Inicjatywa ta przyniesie korzyści dla rynków obligacji projektowych i pomoże promotorom indywidualnych projektów w pozyskiwaniu długoterminowego finansowania przez sektor prywatny za pośrednictwem papierów dłużnych.

24.6 Komitet uważa, że należy zwiększyć wysiłki na szczeblu europejskim w celu sprzyjania inwestycjom. Dostępne fundusze strukturalne należy ukierunkować na poprawę konkurencyjności i odbudowę wzrostu. Unijne finansowanie powinno zależeć od wyników i zgodności z celami strategii „Europa 2020”.

24.7 Komitet z zadowoleniem przyjmuje szybkie przyjęcie przez Parlament i Radę porozumienia w sprawie **zwiększenia stawek współfinansowania** w odniesieniu do funduszy strukturalnych w państwach objętych pomocą finansową ze strony UE, EBC i MFW, w celu umożliwienia szybkiej mobilizacji unijnych środków finansowych na rzecz wzrostu i poprawy ich wykorzystania⁽⁷⁾.

24.8 W związku z poważną presją, pod jaką znajdują się budżety krajowe, państwa członkowskie i prawodawcy europejscy muszą dokonywać trudnych wyborów i określać priorytety ukierunkowane na **inwestowanie w dziedzinę pobudzającą wzrost gospodarczy**, takie jak edukacja i umiejętności, badania, rozwój i innowacje, środowisko naturalne, sieci – np. szybki internet, wzajemne połączenia energetyczne i transportowe.

24.9 Należy podkreślać ważną rolę, jaką w odbudowie gospodarczej odgrywają **przedsiębiorczość**, przedsiębiorczość społeczna i tworzenie przedsiębiorstw, a w szczególności **MŚP** (w tym przedsiębiorstw społecznych). Są one głównymi motorami wzrostu gospodarczego, innowacji i umiejętności przedsiębiorczych, a także ważnym źródłem miejsc pracy.

24.10 W wielu państwach członkowskich UE stopa bezrobocia zbliża się do poziomu, który niesie ze sobą olbrzymie koszty społeczne i gospodarcze i jest nie do przyjęcia. Dlatego też niezbędne są działania w krótkiej i średniej perspektywie, ułatwiające dostęp młodych ludzi i kobiet do rynku pracy, powrót na rynek pracy osób, którzy utracili zatrudnienie w wyniku kryzysu, a także kształcenie i przekwalifikowanie zawodowe. Do 2020 r. trzeba stworzyć w UE 17,6 mln miejsc pracy.

C. ZBYT DUŻY NACISK NA KONSOLIDACJĘ BUDŻETOWĄ

25. Komitet zgadza się w pełni, że konsolidacja budżetowa jest potrzebna, aby można było zaradzić poważnej nierównowadze i przywrócić zaufanie. Jednakże Komitet jest zaniepokojony

jony znacznym naciskiem, jaki w nowym pakcie fiskalnym kładzie się na **środki oszczędnościowe**. Należy dokonać dokładnej oceny społecznych skutków tychże środków i dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić, że nie przyczynią się one do zwiększenia zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Komitet uważa, że należy znaleźć odpowiednią równowagę między konsolidacją fiskalną a wzrostem. Sama dyscyplina budżetowa i oszczędności nie wystarczą, aby nakierować UE na ścieżkę zrównoważonego wzrostu. W przypadku konieczności zaplanowania pewnych oszczędności należy zadbać o ich społeczne wyważenie oraz uwzględnić to, w jaki sposób oddziałują one na różne grupy społeczne. Komitet zgadza się z Christine Lagarde, dyrektorką zarządzającą Międzynarodowego Funduszu Walutowego, która ostrzegła, że „zastosowanie powszechnych cięć budżetowych w całej Europie przyczyni się jedynie do nasilenia się recesji”.

26. Komitet jest zaniepokojony faktem, że przyjęty 30 stycznia 2012 r. przez 25 państw członkowskich **Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej** nie przyniesie rozwiązania obecnego kryzysu. Wprawdzie w przyszłości traktat ten doprowadzi do większej zgodności z paktem stabilności i wzrostu, należy jednak wskazać na pewne jego braki, takie jak niedostateczna koncentracja na równowadze budżetowej, brak odniesienia do systemu wczesnego ostrzegania i do tabeli wyników, a zatem instrumentów opracowanych w celu zapobiegania nierównowagom narastającym w innych dziedzinach gospodarki. Można w tym kontekście wymienić sektor prywatny, utratę konkurencyjności lub bańkę spekulacyjną na rynku nieruchomości, czyli wszystkie te czynniki, które odegrały znaczącą rolę w przypadku obecnego kryzysu. Wzrost gospodarczy jest częścią tego rozwiązania i wymaga pewnych rygorystycznych, szczególnych środków na rzecz pobudzania wzrostu, zwłaszcza w państwach członkowskich zagrożonych głęboką recesją. Wysiłki na rzecz konsolidacji i reform muszą iść w parze ze środkami na rzecz pobudzania wzrostu.

27. Komitet jest zaniepokojony tym, że roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r. zawiera apel o zwiększenie oszczędności, by można było osiągnąć cele związane z konsolidacją budżetową nawet w świetle **pogarszającego się klimatu makroekonomicznego**. Zaleca państwom członkowskim korzystającym z programów pomocy finansowej, by „w dalszym ciągu realizowały uzgodnione cele budżetowe, mimo możliwości wystąpienia zmian w warunkach makroekonomicznych”. Radzi tym państwom członkowskim, w przypadku których utrzymują się znaczące luki w korekcie budżetowej w ramach procedury nadmiernego deficytu, by „zwiększyły wysiłki na rzecz konsolidacji”; poza tym „ewentualne korekty podstawowego scenariusza makroekonomicznego przewidujące obniżenie wskaźników nie powinny skutkować opóźnieniami w korekcie nadmiernego deficytu”.

28. Stabilizacja za pomocą euroobligacji

28.1 Instytucje finansowe inwestują w obligacje rządowe, oczekując, że będą one wolne od ryzyka w kontekście ich własnych celów bilansowych. Z tego względu instytucje wolą obecnie deponować pieniądze w EBC niż kupować bardziej ryzykowne obligacje niektórych państw członkowskich, co pozbawia system finansowy płynności.

28.2 Przewycięzenie tego kryzysu będzie zatem wymagało zwiększenia i wzmocnienia wiarygodności ochrony europejskiej przed naciskami rynkowymi poprzez umożliwienie Europejskiemu Bankowi Centralnemu odgrywania jeszcze pełniejszej

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Etap pilotażowy realizacji inicjatywy w zakresie obligacji projektowych w ramach strategii »Europa 2020«” – COM(2011) 660 final.

⁽⁷⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 13 grudnia 2011 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2011 w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących zarządzania finansowego dla niektórych państw członkowskich doświadczających poważnych trudności w zakresie ich stabilności finansowej lub nimi zagrożonych – P7_TC1-COD(2011)0209.

roli – bezpośrednio lub pośrednio – w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej lub Europejskiego Systemu Walutowego.

28.3 Komitet uznaje, że ważne implikacje dla pokusy nadużycia są prawdziwe i że wymagają rozwiązania. Ten problem błędnie jednak w porównaniu z możliwością rozpadu strefy euro. Biorąc pod uwagę niechęć państw członkowskich do przejmowania długów innych państw członkowskich oraz trudności związane z pełnieniem takiej funkcji przez EBC, Komitet wzywa do niezwłocznego zastanowienia się nad **wprowadzeniem obligacji stabilności**. Po opublikowaniu przez Komisję Europejską zielonej księgi w sprawie obligacji stabilności Komitet rozważa tę kwestię w odrębnej opinii.

D. WŁAŚCIWY NACISK NA WDROŻENIE

29. Celem strategii „Europa 2020” jest zapewnienie Unii Europejskiej zdolności do konkurencyjności w warunkach nieustannie narastającej konkurencji światowej. Dlatego też Komitet zdecydowanie popiera **znaczny nacisk**, jaki w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2012 r. Komisja kładzie na kwestię braku właściwego wdrożenia reform na szczeblu krajowym.

30. Komitet zauważa z ogromnym zaniepokojeniem, że mimo iż sytuacja nagli, postępy państw członkowskich we **wdrażaniu** wytycznych zawartych w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2011 r. pozostają **poniżej oczekiwań**. Podejmowanie decyzji na szczeblu UE trwa zbyt długo, aby można je było uwzględnić w krajowych decyzjach politycznych.

31. EKES **apeluje do państw członkowskich o pełne wdrożenie reform**, do których się zobowiązały w krajowych programach reform. Muszą one wziąć odpowiedzialność za zmiany, które są niezbędne w kontekście przyszłego zarządzania gospodarką. Podkreśla to potrzebę wzmocnienia procesu semestru europejskiego poprzez zwiększenie zaangażowania parlamentów narodowych, partnerów społecznych i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w państwach członkowskich w omawianie i monitorowanie postępów we wdrażaniu krajowych programów reform.

32. Komitet ubolewa, że zobowiązania określone w krajowych programach reform na 2011 r. nie wystarczają na osiągnięcie większości **celów** wyznaczonych na szczeblu UE. W świetle rosnącego zaniepokojenia sytuacją, w której cele strategii „Europa 2020” nie zostaną osiągnięte, Komitet wzywa Komisję i państwa członkowskie do zdwojenia wysiłków na rzecz nadrobienia opóźnienia, które stwierdzono już na tak wczesnym etapie realizacji tego programu, oraz do dołożenia starań, by rządy, zainteresowane podmioty i obywatele w każdym kraju zaangażowali się w programy reform i zrealizowali je.

33. EKES ponadto wzywa Komisję do dopilnowania, aby wszystkie państwa członkowskie, w tym państwa korzystające z pomocy finansowej UE – MFW, przyczyniały się do osiągnięcia najważniejszych celów odpowiednio do swojego potencjału.

E. ZNACZENIE ROCZNEJ ANALIZY WZROSTU GOSPODARCZEGO ORAZ KONSEKWENCJE DLA ZORGANIZOWANEGO SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO I PARTNERÓW SPOŁECZNYCH

34. Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r. jest podstawą, na której należy zbudować konieczne **powszechne zrozumienie priorytetów działania na szczeblu krajowym**

i unijnym w 2012 r. Cele te państwa członkowskie powinny następnie uwzględnić w krajowych decyzjach gospodarczych i budżetowych oraz przy opracowywaniu krajowych programów reform, a także programów stabilności i konwergencji.

35. W związku z tym roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r. ma duże **znaczenie polityczne**, dlatego Komitet uważa, że nie powinna się ona ograniczać do technokratycznego procesu, lecz musi uwzględniać poglądy Parlamentu Europejskiego i najważniejszych zainteresowanych stron, takich jak zorganizowane społeczeństwo obywatelskie i partnerzy społeczni.

36. W obecnym kontekście całkowitego braku zaufania do dotychczasowego sposobu walki z kryzysem oraz braku zaufania do samej Unii, Europa musi zaangażować swoich obywateli. **Dialog społeczny i obywatelski** należy wzmocnić na wszystkich szczeblach w celu osiągnięcia szerokiego konsensusu co do potrzeby przeprowadzenia reform.

37. Środkom ukierunkowanym na poprawę zarządzania gospodarką europejską powinny towarzyszyć działania mające na celu poprawę jej legitymizacji, rozliczalności i **odpowiedzialności**.

38. Komitet apeluje o **zwiększenie skuteczności zaangażowania podmiotów zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w semestr europejski**: na szczeblu UE – w odniesieniu do rocznej analizy wzrostu gospodarczego i opracowywania zaleceń dla poszczególnych krajów, a na szczeblu krajowym – w całym procesie przygotowywania, wdrażania i monitorowania przyszłych krajowych programów reform. W krajowych programach reform należy przedstawić szczegółowe informacje o zakresie, w jakim zainteresowane strony aktywnie uczestniczyły w przedmiotowym procesie, oraz o sposobie uwzględnienia ich wkładu.

39. Osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” na rzecz wzrostu gospodarczego będzie możliwe tylko przy zaangażowaniu całego społeczeństwa oraz jeżeli wszystkie podmioty wezmą na siebie pełną odpowiedzialność. W chwili gdy podejmowane są ważne decyzje wpływające na działalność wszystkich zainteresowanych stron, jak nigdy dotąd potrzebna jest ich **współodpowiedzialność** za reformy.

40. Komitet zamierza utrzymać swoje aktywne zaangażowanie we wdrażanie strategii „Europa 2020” oraz w działania, które będą podejmowane w następstwie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2012 r. Komitet będzie kontynuował współpracę ze swoją siecią krajowych rad społeczno-gospodarczych i podobnymi organizacjami w celu poprawy **konsultacji, udziału i mobilizacji zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego** zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym.

CZĘŚĆ II

PROPOZYCJE KOMITETU W SPRAWIE PRIORYTETÓW PRZEDSTAWIONYCH PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ

i Komitet popiera pięć priorytetów, na których według Komisji należy skupić strategię polityczną w 2012 r., a mianowicie: dalsze dążenie do osiągnięcia zróżnicowanej konsolidacji

budżetowej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu, przywrócenie normalnych warunków kredytowania gospodarki, działania na rzecz obecnego i przyszłego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności, walkę z bezrobociem i społecznymi skutkami kryzysu oraz modernizację administracji publicznej.

ii W niniejszej Części II przedstawiono szereg wypowiedzi będących wkładem Komitetu do realizacji powyższych priorytetów. Są to głównie cytaty z różnych opinii EKES-u przyjętych w 2011 r., które są rozwinięciem stanowiska EKES-u dotyczącego rocznej wizji wzrostu gospodarczego na 2011 r.⁽⁸⁾, przyjętego w marcu 2011 r.

1. Dalsze dążenie do osiągnięcia zróżnicowanej konsolidacji budżetowej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu

1.1 Konsolidacja fiskalna

1.1.1 EKES podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w opinii na temat rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011 w punkcie 1: „Rygorystyczna konsolidacja fiskalna” i punkcie 2: „Korekta nierówności makroekonomicznych”.

1.1.2 Jeśli chodzi o konsolidację budżetową, to zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w punkcie 1.1 i 1.2 opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011⁽⁹⁾, EKES uważa, że najważniejsze jest **przywrócenie równowagi finansów publicznych przy jednoczesnym unikaniu ograniczenia popytu**, które doprowadziłoby do dalszych deficytów spychających gospodarkę europejską w spiralę recesji. Aby europejski plan naprawy gospodarczej się powiódł, program zmniejszenia długu publicznego należy wdrożyć w sposób sprzyjający ożywieniu gospodarczemu oraz zgodny z celami społecznymi i dotyczącymi zatrudnienia, wyznaczonymi w strategii „Europa 2020”.

1.1.3 Europa musi poprawić zarządzanie gospodarcze, żeby zagwarantować **dyscyplinę fiskalną** w każdym państwie członkowskim, a zwłaszcza w strefie euro. Należy sprawnie i prawidłowo wdrożyć uzgodniony pakiet reform, tzw. sześciopak, w połączeniu z nowymi wnioskami dotyczącymi rozporządzeń i towarzyszącym im europejskim semestrem na rzecz lepszej koordynacji polityki gospodarczej i budżetowej państw członkowskich oraz ściślejszego nadzoru ze strony UE.

1.1.4 Jednakże sama dyscyplina fiskalna w państwach członkowskich nie wystarczy jako warunek wstępny wzrostu, zatrudnienia oraz spójności gospodarczej i społecznej. Komitet jest szczerze zaniepokojony tym, że obecne warunki emisji obligacji skarbu państwa doprowadziły do takiej sytuacji rynkowej, która może zagrozić odzyskanej stabilności i wzrostowi.

1.1.5 Dlatego też Komitet z zadowoleniem przyjmuje zieloną księgę w sprawie **wykonalności wprowadzenia obligacji stabilności**. Komitet uważa, że jeśli wprowadzone zostaną ściśle zasady i odpowiednie zarządzanie na poziomie UE, które wykluczy pokusy nadużyć i będzie propagować odpowiedzialne i przewidywalne zachowanie rządów państw członkowskich, zarządzanie długami krajowymi ze wspólnymi gwarancjami w strefie euro będzie ważnym wkładem w przewyższenie

poważnych problemów i impasu związanego z koniecznością znalezienia równowagi między środkami oszczędnościowymi a wzrostem.

1.1.6 Postępy w tej dziedzinie pozwolą również **Europejskiemu Bankowi Centralnemu** stopniowo zakończyć program zakupu obligacji rządowych, potrzebny obecnie do tego, by umożliwić poszczególnym państwom członkowskim refinansowanie długu publicznego. Zamiast tego EBC mógłby zdecydować się na wsparcie nowych obligacji stabilności, dając podmiotom rynkowym dodatkową pewność, przynajmniej na etapie przejściowym.

1.2 Priorytetowe znaczenie wydatków sprzyjających wzrostowi gospodarczemu

1.2.1 Komitet wyraża pełne poparcie dla nadania priorytetowego znaczenia **wydatkom sprzyjającym wzrostowi gospodarczemu**. Należy w szczególności nie dopuścić do sytuacji, w której działania na rzecz przewyższenia kryzysu gospodarczego i zmniejszenia długu państwowego odbiłyby się negatywnie na inwestycjach w kształcenie i szkolenie. Podczas oceny celów budżetowych w średniej perspektywie państwa członkowskie powinny zwrócić szczególną uwagę na inwestycje publiczne w edukację, badania i szkolenie zawodowe.

1.2.2 Publiczne środki wspierające **badania i innowacje** wraz z konkretnymi przeznaczonymi na nie programami okazały się nadzwyczaj ważne dla energochłonnych gałęzi przemysłu. EKES wzywa Komisję Europejską, Radę i Parlament do wzmocnienia tych programów skierowanych na efektywność energetyczną i dywersyfikację oraz do włączenia ich, jako stałego elementu, do inicjatyw w dziedzinie rozwoju.

1.2.3 Ponadto w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej EKES zaleca jeszcze większe inwestycje w **badania, rozwój, wdrożenie i szkolenia oraz w działalność naukową**, która ma zastosowanie w energochłonnych gałęziach przemysłu. Inwestycje te powinny uzyskać wystarczające wsparcie w ramach przyszłego programu ramowego i umożliwić wymianę doświadczeń i dzielenie się wynikami co najmniej na poziomie europejskim. Programy europejskie i krajowe powinny bardziej skupiać się na badaniach i innowacjach dotyczących efektywności energetycznej.

1.3 Aktywna polityka rynku pracy i służby zatrudnienia

1.3.1 Jak już Komitet wskazał w swej opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011⁽¹⁰⁾, „motywowanie” do aktywnego poszukiwania pracy powinno przede wszystkim polegać na udostępnianiu sprawnie działających usług urzędów pracy, a w mniejszym stopniu na tzw. zachętach związanych z zasiłkami dla bezrobotnych. (...) Przy obecnym rekordowym poziomie bezrobocia, problemem **na rynkach pracy** nie jest brak siły roboczej w ogóle, ale w niektórych państwach członkowskich brak wykwalifikowanej siły roboczej oraz ogromny niedobór dostępnych miejsc pracy. Należy zwrócić większą uwagę na rozwój inteligentnej polityki zarządzania popytem, która wspiera przyszły wzrost i innowacje oraz przyczynia się do tworzenia dalszych miejsc pracy.

1.3.2 Komitet zwracał uwagę na to, że **publiczne służby zatrudnienia** powinny odgrywać aktywniejszą rolę w polityce kształcenia priorytetowych grup docelowych, np. pracowników

⁽⁸⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całościowej odpowiedzi UE na kryzys”, COM(2011) 11 final, Dz.U. C 132 z 3.5.2011, s. 26–38.

⁽⁹⁾ Ibid.

⁽¹⁰⁾ Ibid.

o mniejszych umiejętnościach i kwalifikacjach bądź zatrudnionych na niestabilnych warunkach, czy grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, takich jak osoby niepełnosprawne, bezrobotni w starszym wieku i imigranci. Publiczne służby zatrudnienia powinny ogrywać aktywniejszą rolę w znajdowaniu pracy dla osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem i rozwijaniu proaktywnych strategii w zakresie rynku pracy i szkolenia zawodowego. W wielu krajach konieczne będzie znaczne zwiększenie specjalnego wsparcia udzielanego przez publiczne służby zatrudnienia, przy czym należy zwrócić większą uwagę na osoby znajdujące się w gorszej sytuacji.

1.4 *Reforma i modernizacja systemów emerytalnych*

1.4.1 Komitet świadom jest potrzeby zreformowania i zmodernizowania systemów emerytalnych, ale uważa, że obciążenie systemu emerytalnego wynika raczej z braku miejsc pracy i inwestycji niż z problemów demograficznych. To, czego potrzeba, to inicjatywy sprzyjających możliwościom wydłużenia okresu aktywności zawodowej, którym towarzyszy skuteczna polityka wzrostu i zatrudnienia. Tylko prawdziwa **polityka w zakresie aktywności osób starszych**, zmierzająca do zwiększenia udziału w szkoleniach i uczeniu się przez całe życie, może trwale podnieść stopę zatrudnienia osób starszych, które przedwcześnie porzucają pracę z powodu problemów zdrowotnych, dużego natężenia pracy, przedwczesnych zwolnień i braku możliwości korzystania ze szkoleń lub powrotu na rynek pracy. Komitet jest także bardzo sceptyczny co do celowości wydłużenia ustawowego wieku emerytalnego w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Ponadto podniesienie ustawowego wieku emerytalnego może zwiększyć presję na inne filary zabezpieczenia społecznego, takie jak renty inwalidzkie czy minimalny dochód, co miało miejsce w niektórych państwach członkowskich i co uczyniłoby pozornym postępem na drodze ku zdrowszemu finansom publicznym. Zdaniem Komitetu znacznie lepiej byłoby zbliżyć faktyczny wiek przechodzenia na emeryturę do obecnego wieku ustawowego.

1.4.2 Zdaniem EKES-u potrzebna jest systemowa transformacja zmierzająca do stworzenia środowiska pracy uwzględniającego potrzeby **osób starszych**. Powinna ona opierać się na pakiecie środków, do którego należą zwłaszcza: zachęty dla przedsiębiorstw do tworzenia miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób starszych i do stabilizacji zatrudnienia starszych pracowników; aktywna polityka rynku pracy mająca na celu ponowne włączenie starszych bezrobotnych do życia zawodowego, zapewniająca kompleksowe doradztwo i pomoc dla osób szukających pracy; środki umożliwiające dłuższą aktywność zawodową zarówno w aspekcie fizycznym, jak i psychicznym; środki na rzecz zwiększenia integracji społecznej w miejscu pracy dla osób niepełnosprawnych w starszym wieku; działania zwiększające gotowość poszczególnych pracowników do dłuższego świadczenia pracy, w tym też gotowość do uczenia się przez całe życie i do stosowania profilaktyki zdrowotnej; rozwijanie i negocjowanie przez partnerów społecznych na poziomie sektorowym i zakładowym modeli czasu pracy wspierających zdrowie w czasie całego życia zawodowego; zakładowe, zbiorowe i prawne środki zapewniające większy udział osób starszych w doskonaleniu zawodowym; działania mające na celu zmianę świadomości społecznej na korzyść starszych pracowników, w tym szeroko zakrojone kampanie społeczne mające na celu pokonanie stereotypów i uprzedzeń wobec starszych pracowników oraz przedstawienie zjawiska „starzenia się” w korzystnym świetle; doradztwo i wsparcie dla przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, w długoterminowym planowaniu zatrudnienia i rozwijaniu form organizacji pracy uwzględniających aspekt wieku i potrzeby starszych pracowników; tworzenie

odpowiednich zachęt do zatrudniania osób starszych i utrzymywania ich na rynku pracy, bez jednoczesnego zakłócania konkurencji; tworzenie akceptowalnych społecznie zachęt do dłuższej aktywności zawodowej dla wszystkich tych osób, które znajdują zatrudnienie i mogą pracować; oraz tam, gdzie jest to możliwe lub pożądane, rozbudowanie nowoczesnych i atrakcyjnych modeli płynnego przejścia od aktywności zawodowej na emeryturę w ramach ustawowych systemów emerytalnych.

1.4.3 Ponadto, jeśli chodzi o dyrektywę 2003/41/WE w sprawie działalności **instytucji pracowniczych programów emerytalnych** oraz nadzoru nad takimi instytucjami, EKES potwierdza swoje stanowisko wyrażone w punkcie 5.7 opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011 ⁽¹¹⁾.

1.5 *Polityka podatkowa sprzyjająca wzrostowi gospodarczemu*

1.5.1 EKES podtrzymuje stanowisko wyrażone w punkcie 1.4 opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011 ⁽¹²⁾, a mianowicie, że **obciążenia podatkowe** należy przesunąć w kierunku nowych źródeł dochodu.

1.5.2 EKES jest zdania, że także **sektor finansowy** powinien wносить sprawiedliwy i znaczący wkład w działania na rzecz konsolidacji fiskalnej.

Należy preferować wprowadzenie globalnego (a nie tylko wewnątrzunijnego) podatku od transakcji finansowych. Jeśli jednak okazałoby się to niemożliwe, wtedy należałoby przewidzieć przyjęcie tego rodzaju podatku w obrębie UE.

1.5.3 Jeśli chodzi o podatek od wartości dodanej (**VAT**), to Komitet bez zastrzeżeń przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą rozważenia możliwości przeprowadzenia ogólnej reformy systemu podatku VAT. Należy zmniejszyć koszty operacyjne ponoszone przez użytkowników, obciążenia biurokratyczne administracji oraz ograniczyć próby oszustw. Szczególnie trudnym zagadnieniem jest obsługa transakcji transgranicznych.

1.5.4 EKES popiera i akceptuje wniosek dotyczący nowego rozporządzenia regulującego współpracę administracyjną w obszarze **podatków akcyzowych** ⁽¹³⁾, jest to bowiem niezbędne i użyteczne uaktualnienie obecnych przepisów z myślą o zapewnieniu skutecznego poboru podatków i zwalczaniu oszustw w dziedzinie podatków akcyzowych.

1.5.5 EKES zaleca następujące działania zmierzające do eliminacji podwójnego opodatkowania oraz uproszczenia procedur administracyjnych obowiązujących w przypadku sytuacji o charakterze transgranicznym: utworzenie **punktów kompleksowej obsługi**, w których obywatele będą mogli zasięgać informacji, płacić podatki oraz w których wydawane będą niezbędne zaświadczenia i dokumentacja ważne na obszarze całej UE, a także uproszczenie procedur administracyjnych stosowanych w przypadku sytuacji o charakterze transgranicznym.

1.5.6 W tym kontekście EKES wzywa do utworzenia pod auspicjami Komisji Europejskiej **Centrum Monitorowania Transakcji Transgranicznych** w celu gromadzenia na bieżąco szczegółowych, praktycznych informacji na temat istniejących barier podatkowych i tendencji w tym zakresie.

⁽¹¹⁾ Ibidem.

⁽¹²⁾ Ibidem.

⁽¹³⁾ Zob. COM(2011) 730.

1.5.7 EKES popiera plan wprowadzenia wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB) dlatego, że stwarza ona lepsze warunki dla przedsiębiorstw prowadzących działalność transgraniczną.

1.5.8 EKES oczekuje, że CCCTB przyczyni się do znaczącego ograniczenia kosztów przestrzegania przepisów podatkowych, jak również do wyeliminowania zakłóceń konkurencji wewnątrz UE spowodowanych przepisami prawa podatkowego. W ten sposób CCCTB przyczyniłaby się do wspierania uczciwej, równoważonej konkurencji, która oddziałuje korzystnie na wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

1.5.9 Komitet popiera zmianę **dyrektywy w sprawie opodatkowania energii**, gdyż umożliwia ona zainteresowanym państwom członkowskim przeniesienie części podatków związanych z zatrudnieniem lub kapitałem na taką formę opodatkowania, która zachęcać będzie do zachowań z poszanowaniem środowiska i sprzyjających efektywności energetycznej, zgodnie z celami strategii „Europa 2020”.

1.5.10 Czynniki „podatku od CO₂” uzupełniają system handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS).

1.5.11 Tym niemniej EKES żąda, że przekształcenie dyrektywy nie jest szersze i spójniejsze. Komisja Europejska przejęła inicjatywę i umieściła w tekście wyjątki lub odstępstwa, po to by pewne państwa członkowskie nie wyraziły swego niezadowolania, albo by zadowolili inne.

1.5.12 Ponadto w odniesieniu do paliw grzewczych sygnał cenowy związany z opodatkowaniem pozostaje niesłyszalny i sytuacja ta może nie ulec zmianie po przekształceniu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii.

1.5.13 Niektóre sektory (takie jak rolnictwo, budownictwo, transport publiczny itd.) dalej podlegają całkowitemu lub częściowemu wyłączeniu. Trudno znaleźć spójną ideę przyświecającą wszystkim tym zwolnieniom, tym bardziej że mogą one zagrozić prawidłowemu odbiorowi komunikatu związanego z opodatkowaniem przez tych, którym one nie przysługują.

2. Przywrócenie normalnych warunków kredytowania gospodarki

2.1 Zdrowy system finansowy

2.1.1 Istotne jest zarazem, aby zająć się poważnymi wadami charakteryzującymi **system nadzoru nad finansami międzynarodowymi i dotyczące ich regulacje**. Należy pilnie rozwiązać problem coraz większego zachwiania równowagi między prywatyzacją zysków i socjalizacją strat w sektorze finansowym. Warunki ramowe dotyczące uregulowań powinny zostać określone w taki sposób, aby pośrednicy finansowi odgrywali swą podstawową rolę polegającą na służeniu gospodarce realnej, zapewnianiu środków na rzeczywiste projekty, inwestując w aktywa zamiast stawiać na pasywa. W parze z wszelkim wsparciem publicznym dla instytucji finansowych powinny iść niezbędne udoskonalenia ładu korporacyjnego, gdyż jest to pierwszy krok do zasadniczej reformy sektora z myślą o realizacji programu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

2.1.2 EKES podziela niepokój Komisji, że udzielanie wsparcia **bankrutującym instytucjom finansowym** kosztem finansów publicznych oraz równych szans na rynku wewnętrznym nie będzie już dopuszczalne w przyszłości. EKES ma nadzieję, że Komisja przeprowadzi szczegółową ocenę skutków w zakresie niezbędnych kosztów, zasobów ludzkich i reform prawnych.

Realistycznej propozycji towarzyszyć powinny ramy czasowe dla zatrudnienia pracowników, z uwzględnieniem faktu, iż mogą oni nie być od razu dostępni na rynku pracy.

2.1.3 EKES dostrzega, że Komisja Europejska zareagowała na rosnącą złożoność i nieprzejrzystość systemu finansowego. Komitet wzywa w związku z tym sektor finansowy do **właściwego stosowania nowych przepisów** oraz do wykorzystywania samoregulacji w celu promowania odpowiednich i rzetelnych działań oraz ułatwienia dostępu do przejrzystych produktów finansowych.

2.1.4 EKES wzywa do wprowadzenia **edukacji finansowej** jako obowiązkowego przedmiotu w ramach systemu szkolnictwa, co powinno mieć swoją kontynuację w planach kształcenia i przekwalifikowywania pracowników. Wśród celów tego przedmiotu powinno znaleźć się między innymi wspieranie świadomego oszczędzania oraz wskazywanie wartości odpowiedzialnych społecznie produktów finansowych. W pełni dostępna edukacja finansowa przynosi korzyści całemu społeczeństwu.

2.1.5 EKES podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w punkcie 3.6 opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011⁽¹⁴⁾ i z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę w sprawie **krótkiej sprzedaży i swapów ryzyka kredytowego**. Pomoże to położyć kres sprzecznym systemom prawnym, zapewni przejrzystość w tym sektorze rynków finansowych i zapewni właściwym organom uprawnienia do żądania dodatkowej przejrzystości instrumentów objętych zakresem stosowania rozporządzenia.

2.1.6 EKES z zadowoleniem przyjmuje przepisy dotyczące przejrzystości rynku, które, jak się spodziewa, będą bardzo korzystne. Ocena również pozytywnie regulacyjną rolę Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (EUN-GIPW), ale uważa, że nadmiar interwencji mógłby zdestabilizować rynki.

2.1.7 EKES jest przekonany, że ustanowienie funkcjonalnego **systemu bankowych funduszy naprawczych** wymaga uprzedniego poczynienia przez państwa członkowskie uzgodnień w sprawie przyjęcia wspólnych metod i jednolitych zasad pozwalających uniknąć zakłóceń konkurencji.

2.1.8 Główna obawa wiąże się z sytuacją makroekonomiczną. EKES obawia się, że bankowe fundusze naprawcze będą miały wpływ na potencjał kredytowy sektora bankowego poprzez **przekierowywanie środków**.

2.1.9 EKES uważa, że zanim podjęte zostaną jakiegokolwiek kroki zmierzające do nałożenia **opłat na banki**, Komisja powinna przeprowadzić dokładną ocenę łącznych skutków wprowadzenia opłat i bankowych funduszy naprawczych. Podjęcie decyzji o wprowadzeniu bankowych funduszy naprawczych wymaga oszacowania, ile kosztowałby cały system, w jakim zakresie wywierałby on wpływ na potencjał kredytowy sektora bankowego oraz kiedy system bankowych funduszy naprawczych stanie się dostatecznie silny lub osiągnie swoją docelową wielkość. EKES zaleca dostosowanie tych szacunków do najgorszego scenariusza.

2.1.10 EKES zdecydowanie popiera zawarty we wniosku zapis, zgodnie z którym stosowanie **wielostronnych opłat interchange od transakcji polecenia zapłaty** będzie w

⁽¹⁴⁾ Ibid.

przyszłości zasadniczo zabronione. Zapewni to jasność i przejrzystość złożonych stosunków umownych leżących u podstaw transakcji płatniczych. Skorzystają na tym zwłaszcza małe i średnie przedsiębiorstwa.

2.1.11 Wyniki przeprowadzonego przez Komisję badania skutków wskazują, iż MŚP nie ucierpią szczególnie w związku z nowymi wymogami kapitałowymi, niemniej jednak Komitet zachowuje w tej kwestii sceptycyzm i postuluje, by Komisja ściśle monitorowała rozwój sytuacji w zakresie **akcji kredytowej banków i opłat bankowych dla MŚP**. Ponadto EKES popiera ideę, by Komisja dokonywała przeglądów oceny ryzyka w odniesieniu do kredytów udzielanych MŚP.

2.1.12 Przeciwwagą dla nowego rozporządzenia musi być realizacja **systemów sanacji i naprawy** opartych na takich instrumentach, jak „testamenty życia”. Podczas gdy państwo nadal gwarantować będzie niewielkie depozyty, należy usunąć pokusę nadużyć w związku z nieograniczonym wsparciem ze strony państwa dla upadających banków. Jeśli sytuacja będzie wystarczająco jasna, inwestorzy, wierzyciele i dyrektorzy instytucji kredytowych zmuszeni będą ponosić bezpośrednią odpowiedzialność za ich kondycję w przyszłości.

3. Działania na rzecz obecnego i przyszłego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności

3.1 EKES potwierdza swój pogląd wyrażony w opinii na temat rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011 w punkcie 8 „Wykorzystanie potencjału jednolitego rynku”, w punkcie 9 „Przyciągnięcie prywatnego kapitału do finansowania wzrostu” i w punkcie 10 „Zapewnienie przystępnej ceny energii”.

3.2 Badania naukowe i innowacje

3.2.1 EKES zaleca Komisji Europejskiej opracowanie zintegrowanej strategii na rzecz **badania naukowych i innowacji** poprzez uzupełniające działania strukturalne wewnątrz Komisji i wspierających ją organów doradczych. Zaleca także, by w końcu zwiększyć przyszły budżet przewidziany na finansowanie badań i innowacji.

3.2.2 Ponadto EKES wspiera najważniejsze zadanie polityczne, za jakie uznaje się opracowanie solidnych, **ogólnoeuropejskich i sprzyjających innowacjom warunków ramowych** oraz umożliwienie wystarczającej swobody działania, tak aby uwolnić potencjalnych wynalazców i potencjalne procesy innowacji od przeszkód wynikających z obecnego rozdrobnienia i przeciążenia przepisów oraz różnorodnych barier biurokratycznych – występujących zarówno w 27 państwach członkowskich, jak i ze strony Komisji Europejskiej.

3.2.3 Komitet zaleca skupienie znacznie większych wysiłków na **usuwaniu wszelkich przeszkód** uniemożliwiających lub utrudniających szybkie wprowadzenie innowacji oraz utworzenie **Unii Innowacji**. Aby lepiej wspierać cały proces innowacji, Komitet wzywa do starannego przeanalizowania, w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, przepisów dotyczących pomocy państwa, zamówień publicznych i konkurencji, które mogłyby stać na drodze do osiągnięcia tego celu⁽¹⁵⁾. Dzieje się tak ze względu na kwestię równowagi lub też ewentualny konflikt między prawem konkurencji a wspieraniem innowacji. Dlatego też przepisy w zakresie konkurencji, pomocy państwa i zamówień publicznych nie mogą być stosowane w sposób hamujący innowacje. Być może konieczne będą nawet reformy. Innowacje trzeba niekiedy chronić także przed wykupywaniem

ich przez konkurencyjne przedsiębiorstwa, które potem wstrzymują ich rozwój, aby zahamować proces innowacji.

3.2.4 Komitet ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje **całościowe** zdefiniowanie innowacji.

3.2.5 Komitet zaleca dostosowanie działań towarzyszących, wsparcia finansowego i kryteriów oceny do dwóch rodzajów innowacji: zarówno do tych raczej **stopniowych**, które reagują na panujące siły rynkowe i potrzeby społeczne, jak i do bardziej **radikalnych** innowacji, które ze swojej strony wpływają na siły rynkowe i same tworzą nowe potrzeby społeczne, lecz często muszą sobie najpierw poradzić w obliczu „doliny śmierci”.

3.2.6 Komitet podkreśla ważną rolę **MŚP i mikroprzedsiębiorstw** w procesie innowacji oraz zaleca dostosowanie programów i środków wsparcia w szczególności do ich konkretnych wymogów. Ponadto zaleca zastanowienie się, czy i w jaki sposób nowo powstałe przedsiębiorstwa mogłyby przez odpowiedni okres karencji zostać zwolnione z większości zwykle stosowanych obciążeń administracyjnych i z obowiązku stosowania przepisów i czy można w tym celu stworzyć dodatkowe, specjalne zachęty. To samo dotyczy przedsiębiorstw gospodarki społecznej.

3.3 Jednolity rynek

3.3.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje ambitne zamiary Komisji dotyczące pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania do jednolitego rynku. Komitet przypomina, że jednolity rynek należy do **centralnych elementów integracji europejskiej**, z którym wiążą się potencjalne korzyści bezpośrednio odczuwalne dla zainteresowanych stron w UE i który może być źródłem zrównoważonego wzrostu gospodarek europejskich. W obecnej sytuacji należycie funkcjonujący, przyszłościowy rynek jednolity staje się więc elementem nie tylko pożądanym, lecz wręcz kluczowym z punktu widzenia politycznej i gospodarczej przyszłości Unii Europejskiej. Aby korzyści te można było urzeczywistnić, propozycje Komisji muszą być ambitne i wykraczać poza rozwiązywanie drobnych, pojedynczych problemów.

3.3.2 EKES pragnie jeszcze raz podkreślić swój apel o przyjęcie całościowego podejścia. Choć niewątpliwie promowanie wzrostu i przedsiębiorczości ma kluczowe znaczenie, Komitet uważa jednak, że przedstawione propozycje powinny w większym stopniu skupiać się na **konsumentach i obywatelach** jako niezależnych podmiotach uczestniczących w budowaniu jednolitego rynku.

3.3.3 EKES wzywa, by w **żadnym wypadku nie tolerować braku wdrożenia prawodawstwa UE przez państwa członkowskie**, oraz przypomina Radzie i Komisji, że spóźnione, niejednolite i niepełne wdrażanie regulacji stanowi istotną barierę utrudniającą funkcjonowanie jednolitego rynku. Komitet z ogromnym zadowoleniem przyjąłby opublikowanie przez państwa członkowskie tabeli zgodności, gdyż przyczyniłoby się to do lepszej promocji i zrozumienia jednolitego rynku

3.4 Jednolity rynek cyfrowy UE

3.4.1 Jeśli chodzi o jednolity rynek cyfrowy UE, to EKES podtrzymuje stanowisko wyrażone w punkcie 8.12 opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011. Ponadto

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 8, punkt 4.8.

Komitet potwierdził w szeregu opiniach przyjętych w 2011 r.⁽¹⁶⁾ swoje zdecydowane poparcie dla wdrożenia **europejskiej agendy cyfrowej** w celu uzyskania zrównoważonych korzyści gospodarczych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego w oparciu o szybki internet wysokiej jakości, dostępny po przystępnej cenie obywatelom w całej UE.

3.4.2 W tym kontekście Komitet wyraża uznanie dla twórczego podejścia Komisji wyrażającego się poprzez silne wsparcie dla możliwości współinwestowania w celu wspierania szybkich i bardzo szybkich łączy szerokopasmowych. Komitet uważa jednak, że aby utrzymać konkurencyjność Europy na arenie światowej, należy wyznaczyć jeszcze ambitniejsze cele w zakresie dostępu do internetu. Komitet podkreśla, że **zasada neutralności sieci** ma zasadnicze znaczenie i stanowi podstawowy cel polityczny na poziomie UE i wzywa do pilnego podjęcia proaktywnych działań, by zagwarantować tę zasadę w prawie UE i w ten sposób zapewnić otwartość internetu w całej Europie.

3.4.3 Co się tyczy administracji elektronicznej i ram interoperacyjności, EKES popiera plan działań Komisji w służbie zrównoważonej i innowacyjnej **elektronicznej administracji publicznej** i przypomina o konieczności dotrzymania zobowiązań podjętych na konferencji ministerialnej w 2009 r. w Malmö. Komitet opowiada się także za **platformą wymiany informacji**, doświadczeń i kodów w oparciu o wolne oprogramowanie, zgodnie z europejskimi ramami interoperacyjności. Komitet podkreślił, że większość przeszkód wynika obecnie z braku transgranicznych podstaw prawnych, różnic w prawie krajowym i wzajemnej niekompatybilności rozwiązań przyjętych przez państwa członkowskie.

3.4.4 W opinii dotyczącej poprawy kultury informatycznej, umiejętności informatycznych i e-integracji EKES twierdzi, że nierówności w dostępie do technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) stanowią w dużej mierze przedłużenie nierówności ekonomicznych i społecznych. Komitet zaznacza, że WSZYSCY obywatele mają prawo do krytycznego zapoznania się z treściami wszystkich środków przekazu. Stwierdza także, że UE i państwa członkowskie powinny gwarantować e-dostępność poprzez **stałe kształtowanie umiejętności informatycznych** w celu ich wykorzystania w pracy i w życiu osobistym, a także w życiu obywatelskim, a dostęp do infrastruktury i narzędzi należy traktować jako prawo podstawowe.

3.5 Społeczeństwo informacyjne

3.5.1 Jeśli chodzi o **nowe rozporządzenie w sprawie roamingu**, EKES uznaje proponowane obniżki pułapów opłat za działania współmierne i właściwe z punktu widzenia zagwarantowania istnienia usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym i dostępu do niej po przystępnych cenach. Są one krokiem we właściwym kierunku, tzn. prowadzą do zniesienia w perspektywie średnioterminowej wszelkich odrębnych opłat za usługi roamingowe. Niemniej Komitet ubolewa, że wnioskowi Komisji nie towarzyszy ocena wpływu tych nowych środków na zatrudnienie i warunki pracy w branży łączności komórkowej.

3.6 Energia

3.6.1 Zdaniem EKES-u **wydajność transgranicznych rynków energii** zwiększa bezpieczeństwo zaopatrzenia,

zapewnia optymalizację zarządzania kryzysem oraz ograniczenie ryzyka wzrostu kosztów, którymi zawsze obciążony zostaje użytkownik końcowy. Nieustanna poprawa funkcjonowania wewnętrznego rynku energii pozwala na dokonanie znacznych oszczędności z korzyścią dla przedsiębiorstw i użytkowników prywatnych.

3.6.2 EKES odnotowuje, że na hurtowych rynkach energii w UE wciąż występują nierówne warunki konkurencji oraz **dyskryminacja** . Integracja rynków jest zupełnie niewystarczająca, częściowo z powodu braków strukturalnych sieci, a zwłaszcza transgranicznych połączeń wzajemnych. Istnieją wciąż znaczne przeszkody w niedyskryminacyjnym dostępie do sieci i sprzedaży energii elektrycznej.

3.6.3 Komitet uważa, że konieczna jest dalsza **budowa „Europy energii”**, w której ochronie podlegałyby ogólne interesy UE i interesy konsumentów, a także w której zagwarantowane byłoby zaopatrzenie w energię i objęte ochroną – za pomocą odpowiedniej polityki dystrybucji korzyści i kontroli adekwatności kosztów – zrównoważony rozwój społeczny, środowiskowy i gospodarczy oraz integralność rynku jako niezbędnego elementu rozwoju społecznej gospodarki rynkowej.

3.6.4 EKES wzywa do przyjęcia **zintegrowanego podejścia** w odniesieniu do polityki wewnętrznej i zagranicznej oraz powiązanych strategii, takich jak np. polityka sąsiedztwa, a także polityka ochrony środowiska. Należy przewyższyć energetyczny unilateralizm za sprawą zdecydowanej wspólnej polityki solidarności energetycznej, opartej na dywersyfikacji, koszyku energetycznym dostosowanym do warunków i charakterystyki poszczególnych państw członkowskich, a przede wszystkim na zrównoważeniu środowiskowym.

3.6.5 W kwestii **wkładu energii w osiągnięcie wzrostu gospodarczego** EKES:

- zwraca uwagę, że efektywność energetyczna i oszczędzanie energii zależą przede wszystkim od działań podejmowanych przez obywateli, przedsiębiorstwa i pracowników, tj. od zmiany ich zachowań;
- podkreśla, że oszczędność energii powinna służyć rozwojowi gospodarczemu, dobrobytowi społecznemu i jakości życia;
- podkreśla znaczenie wyboru właściwych instrumentów oraz uważa, że dobrowolne porozumienia spełniają swą rolę, natomiast jeśli pozytywne zachęty nie odnoszą skutku, potrzebne są wiążące przepisy;
- podkreśla znaczenie kogeneracji jako wysoce efektywnego sposobu wytwarzania energii;
- nie popiera wyznaczenia wiążącego ogólnego celu w zakresie efektywności energetycznej, ale zaleca skupienie wysiłków na osiągnięciu rzeczywistych rezultatów;
- podkreśla potrzebę zapewnienia wsparcia finansowego oraz inwestycji w celu wykorzystania ogromnego potencjału w nowych państwach członkowskich.

⁽¹⁶⁾ Np. opinie: Dz.U. C 107 z 6.4.2011, s. 53; Dz.U. C 376 z 22.12.2011, p.92; Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 9; Dz.U. C 24, z 28.1.2012, s. 131; Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 139.

3.6.6 W odniesieniu do **planu na rzecz efektywności energetycznej** EKES zaleca Komisji, by:

- przeprowadziła dokładną analizę kwestii białych certyfikatów i opublikowała jej wyniki;
- korzystała z ukierunkowanych środków w celu zaradzenia konkretnym sytuacjom, gdy niewykorzystany pozostaje znaczny potencjał w zakresie efektywności energetycznej, zapewniając przy tym możliwość świadczenia w określonych przypadkach pomocy państwa;
- wymagała zapewnienia dostępu do sieci dla energii elektrycznej pochodzącej z kogeneracji, tak by zwiększyć udział kogeneracji w produkcji ciepła i energii.

3.6.7 W odniesieniu do środków sprzyjających **zmianie zachowań**, EKES zaleca Komisji, iż należy:

- w większym stopniu skupiać się na użytkownikach energii;
- wzmocnić rolę sektora publicznego jako wzorca efektywności energetycznej do naśladowania przez przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe;
- analizować zachowania ludzkie i dostosowywać informacje i działania uświadamiające, adresując je do różnych grup użytkowników;
- zapewnić użytkownikom korzyści z podejmowanych działań;
- w przypadku, kiedy będzie to konieczne, zaproponować odpowiednio zaprojektowane, skuteczne zachęty – nawet najskromniejsze z nich mogą przynieść rezultaty;
- zadbać, by zarówno przedsiębiorstwa budowlane, jak i odpowiednie władze dołożyły starań, aby dodatkowe inwestycje w przypadku budynków znajdowały odzwierciedlenie w ich wartości;
- poszerzyć i dostosować kształcenie i szkolenia w budownictwie;
- promować organizację szkoleń dla administracji publicznej nt. efektywności energetycznej, w tym w zakresie ekologicznych zamówień;
- przeanalizować występujące problemy i w miarę potrzeby zmienić przepisy dotyczące świadectw charakterystyki energetycznej budynków oraz nowego systemu ekologicznego oznakowania urządzeń;
- ocenić skutki wprowadzenia inteligentnego opomiarowania dla użytkowników energii oraz zaproponować dodatkowe rozwiązania zmierzające do osiągnięcia realnych korzyści;
- kontynuować stosowanie dobrze funkcjonujących krajowych systemów długookresowych porozumień dobrowolnych, rozwijać je i zastosować również w sektorze publicznym;
- rzeczywiście angażować wszystkie zainteresowane strony – obywateli, przedsiębiorstwa i pracowników.

3.6.8 EKES wzywa do zastosowania bardziej zdecydowanych środków na rzecz zwalczania **ubóstwa energetycznego**, które

zagroza wykluczeniem coraz szerszych grup obywateli (ekologiczne rozwiązania mogą być kosztowne z uwagi na wyższe ceny i/lub obciążenia fiskalne, zwłaszcza w przypadku słabszych grup społeczeństwa), a także do zintegrowania doświadczeń europejskich na rzecz tworzenia nowych, „ekologicznych” – wydajnych, trwałych i konkurencyjnych – miejsc pracy i zmniejszenia nierówności⁽¹⁷⁾, przy jednoczesnym zagwarantowaniu „obywatelom jako konsumentom dostępu do usług energetycznych oraz miejsc pracy powstałych dzięki gospodarce niskiemisyjnej”⁽¹⁸⁾.

3.7 Transport

3.7.1 Co się tyczy wkładu sektora transportu w osiąganie wzrostu gospodarczego, EKES zgadza się z tym, że długoterminowy **cel ograniczenia do 2050 r. emisji CO₂ o 60%**, określony w białej księdze na temat transportu, jest zgodny z ogólnym stanowiskiem UE w sprawie ochrony klimatu i pozwala na zapewnienie równowagi między koniecznością szybkiego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych a możliwością szybkiego zastosowania paliw alternatywnych dla sektora transportu, który jest istotną dziedziną działalności w gospodarce unijnej. Komitet sugeruje, by te długoterminowe cele planu uzupełnić o bardziej szczegółowe, wymierne cele średnio-terminowe dotyczące ograniczenia uzależnienia od ropy naftowej oraz zmniejszenia hałasu i zanieczyszczenia powietrza.

3.7.2 W planie wzięto pod uwagę konieczność wzmocnienia konkurencyjności **rodzajów transportu alternatywnych wobec transportu drogowego**. Komitet popiera ten cel pod warunkiem, że będzie on realizowany poprzez podnoszenie potencjału i jakości transportu kolejowego, żeglugi śródlądowej i transportu morskiego na małych odległościach oraz skuteczności usług intermodalnych, a nie kosztem rozwoju skutecznych i zrównoważonych usług transportu drogowego w UE.

3.7.3 Jeśli chodzi o transport na rynku wewnętrznym, EKES uznaje żywotną rolę transportu jako **czynnika konkurencyjności i dobrobytu**, potrzebę stworzenia zintegrowanego europejskiego systemu transportu oraz lepszego uwzględnienia kwestii zrównoważonego rozwoju i promowania niskoemisyjnych środków transportu, efektywności energetycznej, efektywności wykorzystania zasobów, bezpieczeństwa dostaw i niezależności energetycznej oraz ograniczenia zatorów komunikacyjnych. EKES może poprzeć nacisk położony na zoptymalizowaną wydajność multimodalnych łańcuchów logistycznych i skuteczniejsze wykorzystanie infrastruktury transportowej. Popiera także zawartą w planie strategię dotyczącą szerszego – niż w poprzednich wersjach białej księgi – wykorzystania narzędzi rynkowych.

3.8 Przemysł

3.8.1 Co się tyczy przemysłu, EKES zdecydowanie popiera **podejście całościowe** oraz ulepszony mechanizm wzajemnych połączeń między politykami UE, a także pogłębioną koordynację na rzecz przemysłu między UE a państwami członkowskimi. Celem jest zrównoważony europejski sektor przemysłowy, który byłby konkurencyjny w gospodarce światowej.

3.8.2 Zdaniem EKES-u ulepszony mechanizm wzajemnych połączeń powinien prowadzić do przyjęcia zintegrowanych sposobów podejścia na **w pełni rozwiniętym rynku**

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 48 z 15.2.2011, s. 65.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 48 z 15.2.2011, s. 81.

wewnętrzny funkcjonującym w ramach społecznej gospodarki rynkowej za sprawą inteligentnych rozwiązań legislacyjnych, badań i rozwoju oraz innowacji, dostępu do finansowania, energooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarki, strategii w zakresie ochrony środowiska, transportu, konkurencji i zatrudnienia, podniesienia poziomu umiejętności i kwalifikacji, handlu oraz związanych z nim kwestii, a także dostępu do surowców.

3.8.3 Pomimo wyraźnego postępu ciągle borykamy się z rozdrobnieniem rynku wewnętrznego i brakiem koncentracji, co wynika częściowo z rozbieżności w podejściu do biznesu. Często także nie dostrzega się związku między **ukończeniem procesu tworzenia rynku wewnętrznego a polityką przemysłową**. EKES nieustannie apeluje o wdrożenie właściwych warunków i jednocześnie uwzględnienie konieczności opracowania zasad dostosowanych do konkretnych potrzeb sektorów oraz zagadnień tematycznych biorących pod uwagę sieci wartości szeroko rozgałęzione w skali całego świata.

3.8.4 Polityka przemysłowa dotyczy wszystkich rodzajów wzajemnie połączonych **mechanizmów produkcji i świadczenia usług**. Zacierają się granice pomiędzy poszczególnymi sektorami. MŚP odgrywają coraz ważniejszą rolę zarówno z punktu widzenia wartości dodanej, jak i tworzenia miejsc pracy. Wspomniane czynniki wymagają inteligentnych horyzontalnych i sektorowych rozwiązań legislacyjnych lub regulacyjnych, a także zapewnienia środków towarzyszących. Należy wziąć pod uwagę złożoność międzynarodowych sieci powiązań i zintegrowanych procesów produkcyjnych.

3.9 Usługi

3.9.1 EKES uważa wnioski Komisji dotyczące **skutków dyrektywy usługowej** i działania sektora usług za przedczesne. Dyrektywa obowiązuje zaledwie od kilku lat i nie wszystkie państwa członkowskie są z niej w równym stopniu zadowolone. Ponadto muszą one wdrożyć dyrektywę do własnego ustawodawstwa na swój własny sposób.

3.9.2 **Dyrektywa usługowa** powstała w czasie obowiązywania starego traktatu, w którym najważniejszym priorytetem był wciąż rynek wewnętrzny. W traktacie lizbońskim inne interesy są równie ważne jak interesy gospodarcze; nie są już im podporządkowane. Interesujące byłoby zbadanie, jakie jest odniesienie prawodawstwa i orzecznictwa powstałego w czasie obowiązywania starego traktatu do nowego traktatu.

3.10 Zewnętrzny wymiar wzrostu

3.10.1 Odnośnie do zewnętrznego wymiaru wzrostu i **bezpieczeństwa dostaw surowców** EKES apeluje o prowadzenie aktywniejszej polityki zagranicznej w kwestii bezpieczeństwa dostaw surowców dla przemysłu UE. W tym celu państwa członkowskie powinny określić i uzgodnić między sobą najważniejsze wytyczne polityki w zakresie surowców. Dwustronne umowy handlowe i dyplomacja mają największe znaczenie dla zapewnienia dostaw kluczowych surowców dla unijnego sektora przemysłu. Stanowi to najpilniejsze i trudne wyzwanie dla nowo utworzonych służb dyplomatycznych UE. Nie tylko należy bezpośrednio dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw kluczowych surowców, lecz również należy tworzyć warunki sprzyjające interesom UE w krajach docelowych. Należy wykorzystać to, że UE znajduje się wśród najbardziej popularnych i najważniejszych światowych rynków.

3.10.2 Co się tyczy dostępu do **rynków zamówień publicznych w krajach trzecich**, zdaniem EKES-u UE musi zwiększyć siłę przetargową, aby poprawić – na podstawie własnego prawa pierwotnego i wtórnego – dostęp do zamówień publicznych w państwach trzecich, biorąc pod uwagę to, że UE otwarła ponad 80% własnych rynków zamówień publicznych, podczas gdy pozostałe duże gospodarki rozwinięte otworzyły tylko 20% swoich rynków.

3.10.3 EKES zdecydowanie wzywa Parlament Europejski, Radę i Komisję, aby zapewniły – zarówno na szczeblu unijnym, jak i międzynarodowym – skuteczniejszą i bardziej strategiczną **ochronę interesów UE** w dziedzinie dostępu do zamówień publicznych, poprzez zwiększanie wiarygodności Unii na arenie międzynarodowej, a także wspieranie trwałości i rozwoju europejskiego modelu gospodarczego i społecznego.

3.10.4 Jako zewnętrzny aspekt strategii „Europa 2020”, **polityka handlowa UE** ma gwarantować, że wymiana handlowa istotnie przyczyni się do stałego wzrostu, którego brak uniemożliwia obecnie wyjście z kryzysu, a jednocześnie zapewnić trwałość społecznej gospodarki rynkowej i wspierać przejście do gospodarki niskoemisyjnej. W kilku sprawach, zdaniem Komitetu, należy wyjaśnić obowiązujące przepisy, zwłaszcza w dziedzinie dotacji i pomocy państwa, i promować własne wartości i standardy, w razie potrzeby przy pomocy mechanizmów Organu Rozstrzygania Sporów WTO, aby wzbogacić orzecznictwo w większym stopniu zgodne z własną wizją uczciwej konkurencji, szczególnie wobec państw wschodzących.

3.10.5 Jeśli chodzi o **handel i inwestycje**, EKES uważa, że konieczne jest utrzymanie bezpieczeństwa inwestorów unijnych, zarówno w interesie przedsiębiorstw z UE, jak i krajów rozwijających się. EKES z zadowoleniem przyjmuje przyznanie UE nowych kompetencji w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, które zwiększą jej siłę przetargową. Powinny one także wzmocnić pozycję UE i zapewnić jej łatwiejszy dostęp do kluczowych rynków krajów trzecich, przy jednoczesnej ochronie inwestorów, co wzmocni jej konkurencyjność międzynarodową. Jednocześnie Komitet nalega, by polityka UE dotycząca handlu oraz inwestycji była zgodna z polityką gospodarczą oraz innymi politykami Unii, w tym z polityką w zakresie ochrony środowiska, godnej pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rozwoju. Umowy inwestycyjne zawierane przez UE powinny przynosić połączenie otwartego otoczenia inwestycyjnego ze skuteczną ochroną unijnych inwestorów oraz zapewnieniem elastyczności operacyjnej w krajach, w których dokonują oni inwestycji. W związku z tym Komitet apeluje, by UE wykorzystała tę szansę do ulepszenia i aktualizacji negocjowanych przez nią umów inwestycyjnych dzięki swoim mocnym stronom, a nie tylko naśladowała innych. UE musi krytycznie przyrzeć się ostatnim zmianom w międzynarodowym prawie inwestycyjnym, a także polityce i praktykom inwestycyjnym (w tym kwestii arbitrażu w sporach między inwestorami a państwem), aby jej podstawy koncepcyjne i podejście do przyszłych umów inwestycyjnych i rozdziałów dotyczących inwestycji w umowach o wolnym handlu były zarówno nowoczesne, jak i możliwe do utrzymania w dłuższej perspektywie.

3.10.6 Zdaniem EKES-u należy przyspieszyć proces **internacjonalizacji MŚP** poprzez zwiększenie ich dostępu do nowych rynków, a co za tym idzie – ich zdolności tworzenia miejsc pracy.

3.10.7 **Dwustronne umowy handlowe**, takie jak zawarte ostatnio umowy o wolnym handlu z Kolumbią, Peru i Koreą Południową, oferują wiele potencjalnych korzyści, jakie można uzyskać dzięki wynikającym z nich nowym możliwościom. Wiedzę na ten temat należy odpowiednio rozpowszechniać wśród przedsiębiorców. Komitet jest zdania, że umowy dwustronne powinny być zgodne z układami wielostronnymi i w ostatecznym rozrachunku sprzyjać ich wzmocnieniu. Nasz dobrobyt, jak stwierdza Komisja Europejska, zależy bowiem od handlu. Komitet podkreśla jednak, że w podejściu do nowej rundy negocjacji potrzebna jest zmiana jakościowa: podejście dwustronne może umożliwić większe poszanowanie różnic regionalnych i krajowych niż w przypadku umów wielostronnych, które z zasady wymagają bardziej ogólnych rozwiązań. EKES zwraca uwagę na znaczenie tych umów dla wspierania oraz zachęcania do przyjmowania i tworzenia sprawdzonych rozwiązań w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego, wspierania zrównoważonego rozwoju, a także poprawy standardów społecznych i warunków zatrudnienia. W ramach negocjacji dwustronnych Europa powinna wyraźnie podkreślać, że podtrzymuje wspólne preferencje w kwestiach społecznych oraz w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i ochrony środowiska naturalnego. Handel międzynarodowy jest elementem problemu i elementem rozwiązania kwestii bezpieczeństwa żywnościowego w skali światowej. Zasady handlu międzynarodowego powinny sprzyjać bezpieczeństwu żywnościowemu, zwłaszcza w krajach mniej rozwiniętych, i zapewnić im bezpłatny dostęp do rynków krajów rozwiniętych, a także krajów wschodzących, zgodnie z zasadą szczególnego i zróżnicowanego traktowania.

3.10.8 EKES przyjmuje z zadowoleniem propozycję wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Antonia Tajaniego dotyczącą wprowadzenia „**testu konkurencyjności**” przed podpisywaniem umów o partnerstwie handlowym między UE a krajami trzecimi. Zgadza się także, że przed realizacją wszystkich innych inicjatyw politycznych (dotyczących np. energii, handlu, ochrony środowiska, spraw społecznych i ochrony konsumenta) konieczne byłoby dokonywanie oceny ich wpływu na konkurencyjność przemysłu.

3.10.9 Aby rozwijać ekologiczną gospodarkę w sytuacji zglobalizowanej konkurencji i zachować czołową pozycję w tej dziedzinie, Europa powinna, w swoim własnym interesie oraz w trosce o klimat, zachować swój bardzo ambitny cel w zakresie stopniowego ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Komitet proponuje, aby opracowano ocenę skutków (dla konkurencyjności, zatrudnienia i środowiska naturalnego) oraz przeprowadzono publiczne debaty, by antycypować działania na przyszłych etapach w latach 2020–2050 i określić perspektywy na przyszłość z punktu widzenia podmiotów gospodarczych i obywateli.

3.11 Wykorzystanie budżetu UE dla wzrostu i konkurencyjności

3.11.1 EKES uważa, że na skutek kryzysu gospodarczego i finansowego oraz kaskadowego wzrostu deficytu budżetowego w większości państw członkowskich Unia Europejska nie dysponuje obecnie wystarczającymi **środkami budżetowymi**, by zrealizować swą strategię polityczną, ani by wypełnić zobowiązania wynikające z nowego traktatu lizbońskiego.

3.11.2 Komitet jest zdania, że **budżet europejski powinien zostać wzmocniony i oddziaływać stymulująco**. Należy zapewnić komplementarność budżetów krajowych i europejskich, co pozwoliłoby na uzyskanie korzyści skali na rzecz realizacji głównych celów politycznych

3.11.3 EKES domaga się, aby budżet UE był **wzorem** dobrego zarządzania, skuteczności, przejrzystości i ścisłej kontroli wydatków administracyjnych.

3.11.4 EKES uważa, że należy porzucić **zasadę „sprawiedliwego zwrotu”**, gdyż jest ona sprzeczna z zasadami solidarności i wzajemnych korzyści wynikających z integracji europejskiej. Przeciwnie, stosować należy zasadę pomocniczości przez przekazywanie na szczebel europejski tego, co straciło sens i skuteczność na szczeblu krajowym. EKES gratuluje Komisji Europejskiej propozycji powrotu do zasady zasobów własnych, które mogą pochodzić z nowych źródeł lub zastąpić podatki krajowe.

3.11.5 EKES zdecydowanie opowiada się za zapewnieniem odpowiedniego poziomu prywatnych i publicznych środków finansowych przeznaczanych na **konkurencyjność i innowacje** oraz równoważących kurczące się budżety. EKES z dużym zadowoleniem przyjmuje zapowiedzianą poprawę warunków transgranicznych dla kapitału wysokiego ryzyka oraz wnioski w sprawie publicznych i prywatnych obligacji projektowych UE na rzecz finansowania inwestycji w dziedzinie energii, transportu i ICT. Należy poddać analizie obligacje projektowe w innych dziedzinach, takich jak projekty badawcze czy demonstracyjne. Fundusze strukturalne i fundusz spójności także muszą skupić się na realizacji celów polityki przemysłowej. Z myślą o przyciągnięciu kapitału prywatnego do sektora przemysłowego należy opracować nowe, innowacyjne koncepcje.

3.11.6 Utrzymanie, a nawet zwiększenie unijnych środków finansowych przeznaczonych na **badania i rozwój** ma nadrzędne znaczenie. **Duże przedsięwzięcia europejskie**, takie jak projekty realizowane w sektorze energetycznym, oraz tworzenie ogólnoeuropejskiej infrastruktury, współfinansowane przez jedno państwo członkowskie lub większą ich liczbę, powinny uruchamiać mechanizmy dźwigni.

3.11.7 W październiku 2010 roku Komisja przyjęła komunikat zatytułowany „Polityka regionalna jako czynnik przyczyniający się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii Europa 2020”⁽¹⁹⁾, w którym wyraźnie podkreśla wagę wspierania innowacji, badań i rozwoju w całej UE, zwracając jednocześnie uwagę na rolę, jaką może odegrać w tej kwestii polityka regionalna. W komunikacie zwraca się ponadto uwagę na względnie niskie dotychczasowe wykorzystanie **funduszy przeznaczonych na innowacje**. Należy w związku z tym wyrazić ubolewanie, że wniosek Komisji z 2011 r. zmieniający rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących zarządzania finansowego dla niektórych państw członkowskich doświadczających poważnych trudności w zakresie ich stabilności finansowej lub nimi zagrożonych (COM(2011) 482 final) nie przewiduje 100-procentowego finansowania przez UE innowacyjnych projektów, które byłoby szczególnie korzystne dla firm z sektora MŚP.

3.11.8 EKES zawsze wspierał **program transeuropejskich sieci transportowych** i pragnie ponownie wyrazić swoje poparcie dla tego programu. Zauważa jednak, że potrzeby rozszerzonej Europy w zakresie infrastruktury transportowej wzrosły, co wymaga pewnych przemyśleń na temat dostosowania do nadchodzących wyzwań istniejących strategii politycznych i narzędzi służących ich wdrażaniu.

⁽¹⁹⁾ Zob. document COM(2010) 553.

3.11.9 Osiągnięcie stanu, w którym **alternatywne rodzaje transportu** zajmować będą większą niż obecnie część rynku, wymaga ogromnych inwestycji w infrastrukturę, w tym w infrastrukturę drogową. Powszechnego wykorzystania inwestycji prywatnych i opłat za użytkowanie infrastruktury nie można uznać za panaceum. Komitet opowiada się za internalizacją w sektorze transportu, o czym wielokrotnie wspominał we wcześniejszych opiniach. Komitet zgadza się, że według zasady „zanieczyszczający płaci” instrumenty gospodarcze mają odzwierciedlać rzeczywisty koszt transportu dla społeczeństwa, tak by trwale ukierunkować zachowania rynkowe na zrównoważony rozwój. W tym względzie dochody z dodatkowych opłat powinny zostać przeznaczone na rozwój transportu z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju oraz na optymalizację całego systemu transportu w celu realizacji prawdziwie zrównoważonej polityki mobilności. Opłaty te należy odróżnić od opłat mających na celu finansowanie, czyli pobieranych na zasadzie „użytkownik płaci”.

3.11.10 EKES uważa, że niezbędne jest stworzenie **systemów łączących środki polityki** obejmujących:

- środki efektywności energetycznej;
- bezpieczne systemy wychwytywania i składowania CO₂ (CCS);
- konkurencyjny rozwój odnawialnych źródeł energii;
- przekształcenie elektrowni z myślą o niskoemisyjnym wytwarzaniu energii elektrycznej;
- środki na rzecz rozwoju wysoko sprawnej kogeneracji.

3.11.11 Co się tyczy „wyposażenia” zintegrowanego europejskiego rynku energetycznego, EKES uważa, że konieczne jest natychmiastowe opracowanie opartego na konsensusie **programu inwestycji** w następujących obszarach:

- inteligentnych sieci i ulepszenia sieci przesyłu energii;
- badań naukowych i opracowywania wspólnych programów w dziedzinie zrównoważonej energetyki, nanonauki i nanotechnologii, informatyki stosowanej w makrosystemach sieciowych i w dziedzinie mikrosystemów wykorzystywanych w gospodarstwach domowych;
- zdolności zarządzania złożonymi systemami i zapewnienia stabilnych ram odniesienia dla przemysłu oraz podmiotów publicznych i prywatnych;
- pogłębienia zorganizowanego i interaktywnego dialogu z partnerami społecznymi, konsumentami i opinią publiczną;

3.11.12 EKES wzywa do nadania priorytetowego charakteru realizowanym w państwach sąsiedzkich projektom **dywersyfikacji źródeł energii** – takim jak budowa korytarza energetycznego UE – Morze Kaspijskie – Morze Czarne – a w szczególności budowie gazociągu Nabucco, infrastruktury do skroplonego gazu ziemnego (LNG), realizacji połączeń między sieciami elektroenergetycznymi, połączeń eurośródziemnomorskiej infrastruktury elektrycznej (Med-ring) i gazowej, a także nowym projektom obejmującym budowę infrastruktury naftowej o znaczeniu europejskim, takim jak projekty Odessa – Gdańsk i Konstanca – Triest oraz Nord Stream.

4. Rozwiązanie problemu bezrobocia i społecznych skutków kryzysu

4.1.1 Zdaniem EKES-u najważniejszym **warunkiem tworzenia nowych miejsc pracy** jest trwały i stabilny wzrost gospodarczy. Komitet wyraża zadowolenie z faktu, że szereg instytucji i organizacji przedstawiło propozycje dotyczące wyjścia z kryzysu gospodarczego, w których uwzględniono społeczny wymiar uzdrowienia gospodarki.

4.1.2 EKES uważa, że ważne jest opracowywanie inicjatyw ułatwiających rozwój **sektorów o największym potencjale w obszarze zatrudnienia**, w tym w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, zasobooszczędnej („zielone” miejsca pracy), w sektorze zdrowia i opieki społecznej („srebrne” miejsca pracy), a także w ramach gospodarki cyfrowej.

4.1.3 Wśród działań priorytetowych EKES wyróżnia: rozwój potencjału nowej **przedsiębiorczości**, zwłaszcza przedsiębiorczości kobiet, wspieranie **zatrudnienia młodzieży** oraz realizację inicjatywy przewodniej „Mobilna młodzież”.

4.1.4 EKES uważa, że zasadnicze znaczenie ma rozpowszechnianie **kultury przedsiębiorczości** i ducha inicjatywy w środowisku, które wspiera przedsiębiorców, rozumie ryzyko rynkowe oraz podkreśla wartość kapitału ludzkiego, a jednocześnie szanuje układy zbiorowe i praktyki krajowe.

4.1.5 EKES wnosi zwłaszcza o przyjęcie planu działania, aby jak najszybciej zapewnić warunki konieczne do **rozwoju nowych innowacyjnych przedsiębiorstw i wsparcie dla istniejących MŚP**, przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy niezbędnych do wyjścia z kryzysu, a także aby pobudzić trwały wzrost. Przewidziane działania należy zaprogramować na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym oraz włączyć do nich przedsiębiorstwa komercyjne i niekomercyjne, a także przedsiębiorstwa gospodarki społecznej. W uzupełnieniu do tego planu działania należy także zadbać o szkolenie bezrobotnych i młodzieży pod kątem dostępu do nowych miejsc pracy.

4.1.6 Wspieranie **ekologicznych miejsc pracy** powinno następować poprzez zestaw zachęt i sankcji, które powinny dostarczyć koniecznych środków, nie obciążając znacząco wyczerpanych kas publicznych. Kwestia środków finansowych będzie miała kluczowe znaczenie i będzie wymagać udziału wszystkich stron, gdyż nie będzie można skutecznie realizować strategii „Europa 2020” i programów pomocowych, jeżeli państwa członkowskie nie będą miały większego pola manewru w sferze budżetowej. Przedsiębiorstwom, które zobowiążą się poprawić jakość zatrudnienia i produkować w sposób bardziej zrównoważony, powinno się pomagać oraz należy je wspierać. Przedsiębiorstwa potrzebują jasnych, stabilnych ram prawnych, których zasady, o ile to możliwe, byłyby skoordynowane na poziomie światowym. Wspólne, niezwłoczne rozwiązanie kwestii patentu europejskiego byłoby z pewnością krokiem we właściwym kierunku.

4.1.7 Jak Komitet stwierdził w opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011, główną rolę w przezwyciężaniu kryzysu odgrywa **odpowiednia polityka płacowa**. Patrząc na całość gospodarki, określenie przyrostu płac według danego przyrostu wydajności gospodarki narodowej zapewni, z makroekonomicznego punktu widzenia, równowagę między wystarczającym wzrostem popytu a zachowaniem konkurencyjności

cenowej. Partnerzy społeczni muszą więc dołożyć starań, by uniknąć polityki płacowej polegającej na przerzucaniu kosztów na innych (tzw. strategia beggar-thy-neighbour) i zamiast tego by dostosowywać politykę płacową do wydajności produkcji. W tym kontekście EKES zdecydowanie odrzuca propozycję zawartą także w komunikacie Komisji „Roczna analiza wzrostu gospodarczego – rok 2012”, zgodnie z którą należy wywierać wpływ na krajowe systemy ustalania wysokości wynagrodzeń, między innymi poprzez wprowadzenie wymogu „działań reformatorskich” w celu decentralizacji rokowań zbiorowych. W żadnym wypadku nie wolno nadal kwestionować niezależności partnerów społecznych i swobody zawierania przez nich umów zbiorowych, co zostało bardzo jasno wyrażone w rozporządzeniu nr 1176/2011 (pakiecie 6 środków, czyli „sześciopaku”).

4.1.8 EKES uznaje, że przedsiębiorstwa mogą używać różnych rodzajów umów o pracę. Prowadzi to do powstania **nowych form zatrudnienia**. Chodzi tu również o pracę o niepewnym charakterze, kiedy ludzie zatrudniani są na umowy czasowe, za niskie wynagrodzenie, ze słabą ochroną socjalną i bez ochrony prawnej. Nie wszystkie rodzaje pracy czasowej mają niepewny charakter; wysoko wykwalifikowane osoby pracujące na własny rachunek mogą sobie doskonale radzić na rynku pracy, pracując na zlecenie. Praca czasowa z definicji jest jednak niepewna, jeśli dotyczy nisko wykwalifikowanej lub niewykwalifikowanej siły roboczej w sektorze produkcji lub usług. Pewnym rozwiązaniem dotyczącym zapotrzebowania przedsiębiorstw na elastyczne zatrudnienie może być flexicurity, jednak tylko pod warunkiem, że związane z tym modelem zabezpieczenia są na podobnym poziomie jak zabezpieczenia oferowane przy zatrudnieniu stałym.

4.2 Strukturalne niedopasowanie podaży i popytu na pracę

4.2.1 Jednym z głównych sposobów rozwiązania wyżej wspomnianego problemu jest dobra i skuteczna **współpraca między instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi i władzami publicznymi**, zwłaszcza jeśli chodzi o przewidywanie przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności i podejmowanie odpowiednich inicjatyw w dziedzinie kształcenia ogólnego oraz kształcenia zawodowego i szkoleń. Komitet wzywa do poprawy jakości i skuteczności kształcenia i szkolenia zawodowego w celu zwiększenia ich atrakcyjności i znaczenia. Określanie liczby młodych ludzi kontynuujących edukację w szkołach wyższych i stosowanie tego jako jedyne go wskaźnika jest mylące, jeśli chodzi o formułowanie polityki edukacyjnej, ponieważ ma tylko częściowe znaczenie z punktu widzenia potrzeb rynków pracy w zakresie umiejętności. Systemy kształcenia i szkolenia muszą być wyważone.

4.2.2 W wyniku zmian demograficznych – starzejącej się siły roboczej i zmniejszającej się liczby osób młodych wchodzących na rynek pracy – oraz szybko postępujących technologicznych przemian w procesie produkcyjnym Europie grozi znaczny niedobór **wykształconej siły roboczej**. Dlatego tak ważne jest to, by każdy posiadał i zachowywał dostęp do rynku pracy i nikt nie był z niego wykluczony. EKES podkreśla, że pracownicy muszą mieć możliwość utrzymywania umiejętności i kwalifikacji zawodowych na wysokim poziomie i nabywania nowych kwalifikacji przez cały czas życia zawodowego. Dzięki temu będą w stanie dostosowywać się do zmian w środowisku pracy, co pozwoli zaspokoić popyt rynku pracy na wykwalifikowanych pracowników. Zorganizowanie tego procesu w odpowiedni i sprawny sposób jest jednym z najważniejszych zadań,

jakie UE musi wypełnić, aby zachować konkurencyjność w stosunku do innych regionów świata.

4.2.3 EKES podkreśla, że osoby pracujące muszą mieć dostęp zwłaszcza do **programów szkolenia zawodowego**. Jako że z badań wynika, że często pracownicy, którym szkolenia są najbardziej potrzebne, korzystają z nich w najmniejszym stopniu, trzeba będzie znaleźć różne środki dla różnych grup pracowników.

4.2.4 Dużą część budżetu należałoby przeznaczyć na **najsłabiej wykształconych pracowników**, jako że to oni najbardziej potrzebują szkoleń uzupełniających. Można by tego dokonać przez przyznanie im indywidualnych budżetów na szkolenia, których wielkość byłaby odwrotnie proporcjonalna do ich poziomu wykształcenia, tak że najsłabiej wykształceni mieliby do dyspozycji najwięcej pieniędzy.

4.2.5 Dla **pracowników starszych** potrzebna jest polityka kadrowa w większym stopniu uwzględniająca kwestię wieku. Chociaż w licznych państwach członkowskich UE podwyższa się wiek emerytalny, wiele osób starszych traci miejsce na rynku pracy jeszcze przed osiągnięciem obecnego wieku emerytalnego, na przykład dlatego, że nie są w stanie nadążyć za postępem. Specjalne ukierunkowane szkolenia mogłyby przyczynić się do rozwiązania tego problemu.

4.2.6 Duże znaczenie ma **skuteczność** kształcenia i szkoleń. W różnych państwach członkowskich eksperymentuje się z nowymi, skuteczniejszymi metodami szkolenia i na nowo odkrywa się znaczenie uczenia się poprzez praktykę. EKES podkreśla znaczenie dalszego rozwoju tego typu projektów i zwraca się do Komisji o stymulowanie tej działalności przez zapewnienie wymiany sprawdzonych rozwiązań.

4.3 Wspieranie zatrudnienia, zwłaszcza ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych

4.3.1 EKES ponawia swój apel o opracowanie **mierzalnych celów europejskich w zakresie zatrudnienia osób młodych**, zwłaszcza: 1) celu dotyczącego znacznego zmniejszenia bezrobocia osób młodych, a także 2) maksymalnego okresu czterech miesięcy na aktywizację młodzieży poszukującej pracy lub miejsca kształcenia. Przekazanie określenia konkretnych celów w zakresie zatrudnienia osób młodych państwom członkowskim nie przyniosło dobrych wyników, gdyż jedynie niektóre kraje wytyczyły odpowiednie cele w swych krajowych programach reform.

4.3.2 EKES wyraża zadowolenie, że jego postulat zapewnienia przez państwa członkowskie, by wszystkie młode osoby w ciągu 4 miesięcy od ukończenia szkoły otrzymały pracę, dalej się kształciły lub brały udział w działaniach aktywizacyjnych, został uwzględniony w inicjatywie przewodniej „Mobilna młodzież”, w formie propozycji **„gwarancji dla młodzieży”**.

4.3.3 Państwa członkowskie o szczególnie napiętej sytuacji na rynku pracy osób młodych, które jednocześnie muszą obecnie spełnić restrykcyjne zalecenia budżetowe, powinny mieć łatwiejszy dostęp do **środków z funduszy UE** na działania zgodnie z „gwarancją dla młodzieży” oraz na inwestycje służące tworzeniu miejsc pracy. Konieczne jest wprowadzenie przez administrację pragmatycznych i elastycznych sposobów postępowania oraz uproszczeń przy wydatkowaniu środków aż do tymczasowego zniesienia krajowego współfinansowania w przypadku korzystania ze środków EFS i innych funduszy europejskich.

4.3.4 EKES podkreślał wielokrotnie, jak istotne jest utrzymanie, a w razie potrzeby również zwiększenie, krajowych i **europjskich środków na kształcenie, szkolenie i zatrudnienie osób młodych**, niezależnie od ponownej oceny priorytetów budżetowych, która była niezbędna we wszystkich państwach członkowskich z powodu kryzysu gospodarczego. W związku z tym EKES apeluje, by w nowym programowaniu finansowym od 2014 r. zapewnić w ramach EFS wystarczające środki na inicjatywy adresowane do młodzieży.

4.3.5 W czasie kryzysu niektóre kraje ułatwiły, pod odpowiednimi warunkami, dostęp grup znajdujących się w gorszym położeniu, a więc również młodzieży, do **świadczeń dla bezrobotnych**. Środki te są jednak ograniczone czasowo lub mogą zostać wycofane w ramach planowanego pakietu oszczędnościowego. EKES domaga się, by zbadać warunki dostępu osób młodych do świadczeń z tytułu bezrobocia i by poprawić możliwości otrzymywania tych świadczeń przez poszukujące pracy osoby, które do tej pory z nich nie korzystały. Wskazane jest również przyjęcie odpowiednich celów w krajowych programach reform. Byłby to znaczący wkład w walkę z niepewną sytuacją wielu osób młodych na etapie wchodzenia na rynek pracy.

4.3.6 W przedziale wiekowym 15–24 lat dwa razy wyższy niż w starszej grupie wiekowej jest nie tylko wskaźnik bezrobocia, lecz również odsetek **niepewnych stosunków pracy** (w niektórych krajach ponad 60%), wzrost liczby nieuregulowanych szkoleń i staży (zwłaszcza w krajach Europy Południowej), a także praca poniżej kwalifikacji. EKES odradza przyjmowanie rozwiązań polegających na integracji na rynku pracy poprzez formy zatrudnienia nietrwale i niedające perspektyw: zamiast niepewnego zatrudnienia i niepewnych umów o pracę należy wprowadzić środki, które gwarantowałyby, że zatrudnienie na czas określony oraz miejsca pracy o niewielkim wynagrodzeniu i gorszym zabezpieczeniu społecznym nie staną się normą w wypadku młodzieży. Jeżeli chodzi o **inicjatywę Komisji dotyczącą staży**, EKES popiera odpowiednie europejskie ramy jakości, które należy propagować również w przedsiębiorstwach, tak by oferowały one możliwość zatrudnienia w połączeniu z nauką w oparciu o wiążące umowy, szczególnie młodzieży w gorszym położeniu pod względem kształcenia. Dwutorowy system nauki łączący kształcenie ogólne z zawodowym, przynosi w wielu krajach pozytywne wyniki i należy zbadać możliwość zastosowania niektórych jego elementów w innych krajach.

4.3.7 Utrzymująca się związana z kryzysem stagnacja popytu na siłę roboczą prowadzi do nasilenia długotrwałego bezrobocia, które powoduje poważne trudności z integracją na rynku pracy oraz w konsekwencji wzrost ubóstwa mierzonego odsetkiem osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym żyjących w gospodarstwach domowych, w których nikt nie jest zatrudniony. **EKES zaleca państwom członkowskim, by zwróciły szczególną uwagę na tworzenie sprzyjających włączeniu pośrednich rynków pracy, na których ze środków publicznych tworzone by odpowiednią liczbę adekwatnych miejsc pracy.** Długotrwale bezrobotni mogliby w ten sposób utrzymać kontakt ze środowiskiem pracy oraz zwiększyć swoją wiedzę. Zapobiegłoby to wzrostowi ubóstwa wynikającego z utraty kontaktu z rynkiem pracy i umożliwiłoby płynne przechodzenie osób zatrudnionych w tym systemie na otwarty rynek pracy po zakończeniu kryzysu.

4.4 Przedsiębiorczość społeczna

4.4.1 Przedsiębiorstwa społeczne to kluczowy element **europjskiego modelu społecznego**. Przyczyniają się do realizacji celów strategii „Europa 2020”, tworząc miejsca pracy, opracowując innowacyjne rozwiązania pozwalające spełnić publiczne potrzeby oraz budując spójność społeczną, włączenie społeczne i aktywność obywatelską.

4.4.2 Komitet jest zdania, że propagowanie przedsiębiorczości społecznej, zwłaszcza w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej, umożliwi wykorzystanie zarówno jej **potencjału wzrostu, jak i wnoszonej przez nią wartości dodanej** na płaszczyźnie społecznej. Aby wykorzystać ten potencjał, trzeba opracować i wdrożyć wszechstronne ramy polityczne uwzględniające szeroki zakres zainteresowanych podmiotów ze wszystkich segmentów społeczeństwa (społeczeństwa obywatelskiego, sektora prywatnego, publicznego) na wszystkich szczeblach (lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim).

4.4.3 Państwa członkowskie i instytucje UE muszą zadbać o to, by przedsiębiorstwa społeczne były uwzględniane we wszystkich **inicjatywach i programach publicznych skierowanych do przedsiębiorstw**, na równych zasadach z innymi przedsiębiorstwami.

4.4.4 W przypadku przedsiębiorstw społecznych priorytetem jest łatwiejszy **dostęp do kapitału** i do instrumentów finansowych dostosowanych do potrzeb. Komisja powinna gromadzić i rozpowszechniać sprawdzone rozwiązania oraz inicjatywy z zakresu innowacji istniejące w państwach członkowskich, takie jak kapitał hybrydowy, a także różne formy współpracy między kapitałem prywatnym i publicznym, oraz dbać o to, by obecne przepisy prawne nie utrudniały rozwoju nowych instrumentów.

4.4.5 Kwestią o kluczowym znaczeniu jest jednoznaczne uwzględnienie programów na rzecz zakładania i rozwoju przedsiębiorstw społecznych w **następnym okresie programowania funduszy strukturalnych**.

4.4.6 Komisja powinna zapoczątkować ogólnounijną analizę porównawczą na temat **podejść do finansowania publicznego**, które są szczególnie korzystne dla przedsiębiorstw społecznych. Powinna zachęcać do przetargów, w których uwzględnia się aspekty społeczne, oszacować częstotliwość ich występowania, a także zająć się kwestią nadmiernie rygorystycznego wdrażania przepisów dotyczących zamówień publicznych. Dokonując przeglądu zasad pomocy państwa, Komisja powinna rozważyć pełne wyłączenie z nich usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym lub przewidzieć zwolnienie z obowiązku zgłaszania w przypadku wszystkich usług publicznych na małą skalę oraz określonych usług socjalnych, aby pobudzić do tworzenia przedsiębiorstw społecznych.

4.4.7 W związku ze zróżnicowanymi formami prawnymi przedsiębiorstw społecznych oraz ich szczególnymi zadaniami społecznymi, w niektórych państwach członkowskich przyznaje im się **ulgi podatkowe**. Należy dokonać ich przeglądu i wymienić informacje na ich temat, aby zachęcić do opracowania odpowiednich zasad.

4.5 Ochrona osób najbardziej zagrożonych

4.5.1 Jak Komitet stwierdził już wcześniej w opinii w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego 2011, i jak przyznaje pośrednio sama Komisja, **świadczenia socjalne** powinny być

traktowane nie jako ciężar, ale jako wydajna inwestycja, na której wszyscy zyskują. Zasiłki dla bezrobotnych, w połączeniu z aktywną polityką rynku pracy, stabilizują gospodarke i wspierają aktywne dostosowanie się do zmian dzięki podnoszeniu umiejętności oraz skutecznym inicjatywom w dziedzinie poszukiwania pracy i przekwalifikowania. Należałoby zachować ostrożność, jeśli chodzi o środki mające na celu wzmocnienie kryteriów kwalifikowalności. Istnieje ryzyko pogłębienia niepewności sytuacji osób wykluczonych, co stanowi znaczną przeszkodę w zakresie (re)integracji zawodowej. Te polityki wykluczenia mogą również negatywnie skutkować przesunięciami do innych sektorów opieki społecznej, takich jak pomoc społeczna lub niezdolność do pracy, co nie jest pożądane

4.5.2 EKES podkreśla, że pracownicy potrzebują **bezpieczeństwa dochodów i ochrony socjalnej**, aby w szybko zmieniającym się społeczeństwie móc funkcjonować optymalnie, a zatem bez obaw o przyszłość.

4.5.3 EKES wzywa instytucje europejskie do większej determinacji w utrzymywaniu **europejskich norm socjalnych**. Brak zdecydowania w tej dziedzinie doprowadził między innymi do rosnącej liczby pracujących ubogich, rosnących nierówności i coraz większych obaw związanych z przyszłością, a jednocześnie malejącego zaufania obywateli do siebie nawzajem, do instytucji społecznych i do władz. Dotyczy to zarówno władz krajowych, jak i instytucji europejskich, co przejawia się rosnącym eurosceptycyzmem w wielu państwach członkowskich.

4.5.4 Zdaniem EKES-u **środki oszczędnościowe** nie powinny zwiększać zagrożenia ubóstwem ani dalej pogłębiać nierówności, które wzrosły już w ostatnich latach. Podejmując działania w celu przezwyciężenia kryzysu, należy dbać o to, by nie były one sprzeczne z celem dotyczącym ożywienia popytu i zwiększenia zatrudnienia oraz złagodzenia niekorzystnych skutków społecznych. Państwa członkowskie muszą również zadbać o to, by środki na rzecz wyjścia z kryzysu gospodarczego i z długu publicznego nie stanowiły zagrożenia dla inwestycji publicznych w ramach polityki rynku pracy oraz dla kształcenia ogólnego i zawodowego. EKES apeluje o rzetelne oceny skutków społecznych, by zbadać, w jaki sposób można osiągnąć cel UE polegający na tym, by do 2020 r. co najmniej 20 mln osób otworzyć drogę do wyjścia z ubóstwa i wykluczenia społecznego.

4.5.5 Środki oszczędnościowe najdotkliwiej odczuwają te osoby, które są zależne od transferów socjalnych, w tym osoby o niepewnej sytuacji zawodowej i inne grupy w gorszej sytuacji na rynku pracy. Bezrobocie z reguły dotyka najmocniej również tych, którzy mają utrudniony i ograniczony dostęp do świadczeń. Stąd potrzebne są wystarczające, skuteczne i trwałe systemy zabezpieczenia społecznego, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na pomoc dla najbardziej dotkniętych obywateli i grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

5. Modernizacja administracji publicznej

5.1.1 Jeśli chodzi o modernizację administracji publicznej, to zdaniem Komitetu dobre rządy oznaczają **wielopoziomowość oraz partnerstwo z reprezentatywnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu regionalnym**.

5.1.2 **Wielopoziomowe sprawowanie rządów** jest elastyczną strukturą relacji między Komisją, rządami oraz władzami regionalnymi i lokalnymi, specjalnie dostosowaną

raczej do konkretnych sytuacji i względów tematycznych niż do hierarchicznych ram kompetencji poszczególnych szczebli władzy. Dobre rządy charakteryzują się wolnymi od uprzedzeń relacjami i mniej surowym stosowaniem zasady pomocniczości.

5.1.3 **Partnerstwo** stanowi zasadniczy instrument wspólnego zobowiązania oraz przyczynia się do lepszej efektywności wydatków publicznych i publicznych strategii politycznych. Nowe formy „skutecznego partnerstwa” mogłyby odrywać tutaj zasadniczą rolę. Tego rodzaju platformy mogłyby także uzupełniać strategię innowacji, z udziałem i przy wsparciu wszystkich zainteresowanych podmiotów – publicznych i prywatnych, w tym także banków – w oparciu o proste, jasne i skuteczne zasady, które pozwalałyby monitorować projekty przez cały okres ich trwania oraz określać terminy, kompetencje i ewentualne kary.

5.1.4 EKES zachęca instytucje UE, oraz państwa członkowskie i regiony, do umieszczenia zasady „**najpierw myśl na małą skalę**”, która jest podstawową zasadą programu Small Business Act (SBA), w centrum decyzji podejmowanych na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Zaleca również państwom członkowskim i regionom przyjęcie tej zasady jako podstawy prowadzonej przez nie polityki na rzecz MŚP oraz polityki gospodarczej i przemysłowej. Uważa ponadto, że program SBA powinien przybrać bardziej zobowiązującą formę, zwłaszcza wobec instytucji UE. W tym kontekście EKES sprzeciwia się obecnej propozycji Komisji Europejskiej, by wyłączyć MŚP i mikroprzedsiębiorstwa z zakresu obowiązywania prawa europejskiego.

5.1.5 Zdaniem EKES-u powołanie **krajowych przedstawicieli do spraw MŚP** powinno pomóc państwom członkowskim w realizacji programu SBA. Komitet zaleca również powołanie takich przedstawicieli na poziomie regionów.

5.1.6 Należy teraz przejść do **etapu „najpierw działaj na małą skalę”**. Program SBA nie odniesie planowanego sukcesu, jeśli nie zostanie wdrożone prawdziwe partnerskie wielopodmiotowe i wielopoziomowe zarządzanie. Należy zapewnić włączenie partnerów gospodarczych i społecznych oraz wszystkich reprezentatywnych podmiotów publicznych i prywatnych od samego początku w refleksje polityczne i proces prawodawczy. EKES apeluje zatem o to, by organizacje reprezentujące różne kategorie MŚP faktycznie uczestniczyły w procesie prawodawczym i decyzyjnym na wszystkich poziomach.

5.1.7 EKES zgadza się z Radą i Komisją, że potrzebne jest skuteczne wielopoziomowe sprawowanie rządów i lepsze rządy w dziedzinie **stosowania funduszy UE i wdrażania strategii UE**. Pytaniem, jakie się tu nasuwa, jest nie „czy” ale „jak”. Jest to kwestia dostosowania inicjatyw oddolnych i określanych odgórnie warunków ramowych.

5.1.8 Komitet przyjmuje ze szczególną satysfakcją propozycję zagwarantowania **większego udziału obywateli i innych zainteresowanych stron** w opracowywaniu, transpozycji i stosowaniu prawa wspólnotowego, zwłaszcza poprzez wydłużenie ogólnego okresu konsultacji publicznych oraz usprawnienie i zwiększenie efektywności procedur dotyczących naruszeń.

5.1.9 EKES przyjmuje z zadowoleniem modernizację polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych w celu podniesienia

poziomu efektywności w kontekście lepszego funkcjonowania jednolitego rynku, który dzięki temu może stać się bardziej innowacyjny, bardziej ekologiczny i bardziej prospołeczny. EKES podkreśla wpływ i znaczenie aspektów strategii „Europa 2020” w zakresie innowacyjności, ochrony środowiska i kwestii społecznych, także w dziedzinie zamówień publicznych.

5.1.10 EKES podkreśla, że zasady otwartości i przejrzystości, a także efektywność, pewność prawa, relacja ceny do jakości, konkurencja, dostęp do rynku dla MŚP i wolnych zawodów, proporcjonalność, rosnąca liczba umów transgranicznych, unikanie dyskryminacji i korupcji oraz potrzeba profesjonalizmu pozostają tak samo ważne jak poprzednio.

5.1.11 Należy zmniejszyć niepotrzebną biurokrację, tak aby wszystkie zainteresowane strony osiągnęły najlepsze rezultaty. Należy unikać tworzenia skomplikowanego ustawodawstwa oraz rozpowszechnionego nadmiernie rygorystycznego wdrażania, czyli tzw. „połączenia regulacji” (ang. „gold-plating”) w państwach członkowskich.

5.1.12 EKES zaleca przeprowadzenie w państwach członkowskich analizy sprawdzonych rozwiązań i przykładów, której towarzyszyć będą działania na rzecz otwierania rynków.

5.1.13 EKES przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja wykazała zainteresowanie pogłębieniem **procedur** politycznych, legislacyjnych i administracyjnych prowadzących do bardziej racjonalnego i odpowiedniego projektowania i stosowania prawa wspólnotowego w całym cyklu polityki.

5.1.14 EKES sądzi, że należy lepiej określić niektóre aspekty, takie jak sposób dokonywania **ocen skutków ex ante** przez

wszystkie instytucje wspólnotowe odpowiedzialne za ich wdrażanie, charakter i skład organu ds. kontroli ocen skutków, stosowane parametry, szczególnie jeżeli chodzi o skutki praw podstawowych, jak też tryb i środki służące zagwarantowaniu większej przejrzystości.

5.1.15 Komitet z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę modernizacji usług administracji publicznej przez wprowadzenie tzw. **„pojedynczych punktów kontaktowych”**. Współpraca administracyjna w sprawach transgranicznych zasługuje wyłącznie na pochwałę. Należy też ją rozszerzać i objąć nią te obszary polityki, w których chodzi o przestrzeganie obowiązków.

5.1.16 Komitet z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący poprawy zarządzania jednolitym rynkiem dzięki ściślejszej współpracy administracyjnej oraz rozwoju **systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym („IMI”)**.

5.1.17 System ten jest najważniejszym narzędziem technicznym umożliwiającym współpracę między administracjami krajowymi, a ponadto może on pełnić rolę interfejsu dla użytkowników jednolitego rynku.

5.1.18 EKES uważa, że IMI może odgrywać zasadniczą rolę w procesie przemiany współpracy administracyjnej na rynku wewnętrznym i jej dostosowania do potrzeb i oczekiwań obywateli i przedsiębiorstw, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które mogą w przyszłości przyczynić się do rozwoju i funkcjonowania tego systemu.

Bruksela, 22 lutego 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON